

Vysoká škola ekonomická v Praze

Bakalářská práce

2012

Petra Řeháková

Vysoká škola ekonomická v Praze

Fakulta podnikohospodářská

Studijní obor: Arts Management

Název bakalářské práce:

Artová kina v Brně

Autor bakalářské práce: Petra Řeháková

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Jan Hanzlík

P r o h l á š e n í

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma
„Artová kina v Brně“
vypracoval/a samostatně s využitím literatury a informací,
na něž odkazuji.

V Praze dne 20.ledna 2012

Podpis

Název bakalářské práce:

Artová kina v Brně

Abstrakt:

Tato bakalářská práce se zabývá artovými kiny v Brně, na které aplikuje poznatky zejména z knihy *Sure seaters: The Emergence of Art House Cinema* od Barbary Wilinski a rozebírá další širší souvislosti, které ovlivňují artová kina, jako jsou například problematika filmové distribuce, filmové festivaly, vznik artových kin v USA a historie kinematografie v ČR. V Brně v současné době funguje pouze jediné artové kino, kino Art. Vzniklo v roce 1914, v porovnání s ostatními kiny v Brně je jeho programová skladba velice nekonvenční a podobně jako u ostatních artových kin jsou jeho pravidelní návštěvníci lidé, kteří nechodí do kina pouze pro zábavu, ale chtějí se vzdělávat. Jeho průměrná návštěvnost v roce 2011 byla srovnatelná s ostatními malými kiny v Brně. Na přelomu roku proběhla digitalizace kina, což kinu umožní nabízet nové titulky již krátce po jejich uvedení do distribuce. Dle slov pana Daniela Zásměty, vedoucího kina Art, má kino nevyužitý potenciál oslovit diváky z řad vysokoškolských studentů. Za tento jev je částečně zodpovědná nedostatečná propagace v elektronických médiích a sociálních sítích. Plánované změny a již zmíněná digitalizace kina Art má ale šanci zvýšit návštěvnost nejen u této skupiny diváků.

Klíčová slova:

Artová kina, kino Art, artový film, Brno, kinematografie

Title of the Bachelor's Thesis:

Art house cinemas in Brno

Abstract:

This Bachelor's Thesis describes the Art House Cinema situation in Brno, Czech Republic, especially in relation to the findings from the book *Sure Seaters: The Emergence of Art House Cinema* from Barbara Wilinski and analyses other related things that affect Art House Cinemas, such as the movie distribution network, film festivals, the emergence of art house cinema in the US and history of cinematography in the Czech Republic. There is only one art house cinema in Brno, the Art Cinema. It was founded in 1914 and its programme compared to other cinemas in Brno is very unconventional. Just like in the case of other art house cinemas its regular visitors are people who do not go to the cinema for pure entertainment but seek further values in cinema, like education. The average number of visitors in 2011 was comparable to other small cinemas in Brno. The cinema was digitalized towards the end of 2011 and this will allow the cinema to screen movies earlier after they are released to distribution. According to the director of Art Cinema, Mr. Daniel Zášměta, the cinema has a great potential to appeal to the younger population, mainly students, but has so far failed to reach them. The reason behind that might be in part due to its insufficient digital marketing and its weak social presence. The upcoming changes and the recent digitalization however have a chance to improve the situation and bring more visitors to the cinema, from all ranges of audiences.

Key words:

Art house cinemas in Brno, art house cinema Art, Brno, cinematography

Obsah

1	Úvod.....	7
2	Definice artového filmu	9
2.1	Forma a obsah artového filmu	9
3	Artové kino	10
3.1	Vznik artových kin	10
4	Vývoj kinematografie po druhé světové válce v Čechách	14
4.1	Vývoj kinematografie po roce 1948	14
4.2	Možnosti financování kin v České republice	16
4.3	Současné trendy v provozování artových kin v ČR	18
5	Distribuce artových filmů v ČR.....	19
6	Filmové festivaly	21
7	Kina v Brně	22
8	Scala.....	25
9	Lucerna	26
10	Multikino Olympia.....	28
11	Multikino Špalíček	29
12	Specifické kinosály	30
12.1	Fléda	30
12.2	Kinokavárna Jasmín	32
12.3	Letní kino na Dobráku	32
13	Kino Art.....	33
13.1	Historie	33
13.2	Současnost	36
13.3	Dramaturgie	38
13.4	Diváci.....	40
13.5	Propagace.....	41
13.6	Financování	41
14	Závěr.....	44
15	Seznam pramenů	45

1 Úvod

Pro svoji bakalářskou práci jsem si vybrala téma artová kina v Brně. Nejdříve se ve své práci orientuji na pojem artový film, který je pevně spjat se vznikem artového kina, a dále samotný vznik artových kin a vývoji kinematografie v České Republice. Dále se zabývám problematikou distribuce filmů v České Republice, protože v praktické části se konkrétně zaměřuji na distributory filmů promítaných v kině Art. Věnovala jsem se také alespoň okrajově tématu filmových festivalů v ČR, neboť festival pevně souvisí s artovým filmem a velmi mu pomáhá dostat se na promítací plátna českých kin. V následující části teoretického oddílu své práce se zaměřuji na charakterizaci brněnských kin, na jejich umístění v kontextu města a dalších kulturních institucí, ceny vstupenek, průměrnou návštěvnost a další aspekty spojené s jejich provozem. U kin Lucerna, Scala a Art se věnuji částečně i jejich historii, která sahá až do první republiky. Jsou to kina s historickou hodnotou, jakožto tradiční kulturní instituce a byla by velká škoda, kdyby kvůli multiplexům zanikly, jak se to přihodilo již několika kinům v Brně. Fakt zániku kin kvůli multiplexům není ovšem zdaleka pouze problémem v Brně, děje se po celé České republice. Podíly návštěvnosti a tržeb multikin na celkové návštěvnosti a tržbách kin jsou velmi vysoké a stále rostou, jak ukazuje tabulka č. 1, reflektující vývoj na trhu kin v ČR od roku 1999 do roku 2010. Zmíním také možnosti financování kinematografie v České Republice. V praktické části se zaměřuji na kino Art, na jeho historii, vývoj v současnosti, dramaturgii, návštěvnost a financování. Data jsem čerpala z novinových článků, z webu, z diplomových prací Hany Oherové a Lenky Vlčkové a z komunikace s vedoucím kina Art, panem Danielem Zásmětou.

Rok		Představení	Návštěvnost	Tržby v CZK
1999	Všechna kina v ČR	18 129	8 370 825	496062890
	z toho multikina	1964	851 395	84246575
	podíl multikin	10,84%	10,17%	16,17%
2000	Všechna kina v ČR	197 607	8 718 776	593 019 758
	z toho multikina	45 205	1 601 026	166 035 167
	podíl multikin	22,88%	18,36%	26,67%
2001	Všechna kina v ČR	252 692	10 363 336	817 681 525
	z toho multikina	107 769	3 176 338	383 397 468
	podíl multikin	42,65%	30,65%	44,66%
2002	Všechna kina v ČR	306 082	10 692 996	946 005 083
	z toho multikina	169 887	5 133 016	591 596 934
	podíl multikin	55,50%	48,00%	59,56%
2003	Všechna kina v ČR	341 332	12 139 638	1 084 009 955
	z toho multikina	200 719	6 528 504	741 848 297
	podíl multikin	58,80%	53,78%	65,18%
2004	Všechna kina v ČR	326 646	12 046 139	1 105 869 640
	z toho multikina	197 055	6 470 096	771 963 926
	podíl multikin	60,33%	53,71%	66,48%
2005	Všechna kina v ČR	318 212	9 478 632	854 485 624
	z toho multikina	197 961	5 210 142	607 583 889
	podíl multikin	62,21%	54,97%	67,72%
2006	Všechna kina v ČR	345 239	11 508 965	1 043 322 604
	z toho multikina	228 274	6 945 803	787 064 511
	podíl multikin	66,12%	60,35%	71,85%
2007	Všechna kina v ČR	353 801	12 829 513	1 200 004 225
	z toho multikina	245 254	8 185 612	941 952 201
	podíl multikin	69,32%	63,80%	72,01%
2008	Všechna kina v ČR	386 319	12 897 046	1 220 237 088
	z toho multikina	276 032	8 557 667	1 026 996 045
	podíl multikin	71,45%	66,35%	77,21%
2009	Všechna kina v ČR	403 198	12 469 365	1 251 065 375
	z toho multikina	300 175	8 666 630	1 087 819 091
	podíl multikin	74,45%	69,50%	79,77%
2010	Všechna kina v ČR	399 099	13 536 869	1 497 321 770
	z toho multikina	296 515	9 471 523	1 293 785 061
	podíl multikin	74,30%	69,97%	78,55%

Tabulka 1: Podíl návštěvnosti multikin na celkové návštěvnosti kin v ČR v letech 1999 – 2010

Zdroj: Ministerstvo kultury ČR, Zpráva o české kinematografii za rok 2010 <<http://www.mkcr.cz/assets/media-a-audiovize/kinematografie/Zprava-o-ceske-kinematografii-v-roce-2010.pdf>>

2 Definice artového filmu

Definice artového kina je pevně svázána s artovým filmem, avšak určit přesně, co je to artový film, není snadné. Všeobecná klasifikace filmů používaná akademiky, filmovými pracovníky a publikem nám může o druhu filmu mnohé napovědět. Například užití slova klasický hollywoodský film poskytuje informace nejen o textových vlastnostech filmu, ale můžeme také usuzovat, jaký je způsob jeho produkce, distribuce a promítání. Artový film může být taktéž charakterizován svými textovými vlastnostmi a svým filmovým zpracováním. Nicméně tenhle způsob definice ohraničuje náš předmět zájmu tak nepřesně, že opět neposkytuje jednoduchou odpověď. Z této perspektivy můžeme říci, že artová kina nabízejí filmy z cizích zemí, reedice hollywoodské klasiky, dokumentární filmy a nezávislé filmy týkající se nekonvenčních témat.¹ Tato charakterizace však nic neříká o tom, jaké filmy z cizích zemí jsou artové, ani co jsou nekonvenční témata, ani do jakého období by měla spadat hollywoodská klasika. Kupříkladu studio Universal Pictures, které má jak divizi zaměřenou na distribuci mainstreamových filmů, tak speciální divizi zaměřenou na artový film, bylo v roce 1940 tak nejisté ohledně způsobu uvedení britských filmů, že zorganizovalo v newyorských kinech testovací projekce a teprve na základě těchto projekcí rozhodovalo, které označit jako artové.² Nejjednoznačnější definici artového filmu poskytuje podle Barbary Wilinské porovnání s hollywoodským filmem. Artový filmový průmysl definuje svoje produkty jako protiklad ke klasickým hollywoodským filmům a nabízí alternativu k mainstreamovým filmovým institucím, skládajících se z produkčních společností, distribučních firem, míst k promítání a filmových společenství.³

2.1 Forma a obsah artového filmu

Forma a obsah uměleckého filmu se nejsnadněji a nejkonkrétněji určují vymezením vůči klasickému hollywoodskému filmu. Klasický hollywoodský film má jednoznačný příběh zahrnující jednoho nebo dva hrdiny motivované specifickými, jasnými cíly. Divák může velice snadno sledovat děj, myšlenky jsou předkládány přímo, odpadá nutnost přemýšlení a vylučuje se dvojznačnost. Artový film je naopak koncipován mnohem volněji, bojuje proti jednoznačnému řetězci akcí a reakcí v hollywoodských filmech. Režisér nabízí svůj subjektivní pohled, který je ale předkládán volně, divák má možnost následovat myšlenky

¹ Wilinsky, Barbara (2001) *Sure Seaters: The Emergence of Art House Cinema*. Minneapolis: nakladatelství University of Minnesota Press, s. 13

² Wilinsky, Barbara (2001) *Sure Seaters: The Emergence of Art House Cinema*. Minneapolis: nakladatelství University of Minnesota Press, s. 14

³ Wilinsky, Barbara (2001) *Sure Seaters: The Emergence of Art House Cinema*. Minneapolis: nakladatelství University of Minnesota Press, s. 14

svobodně podle vlastní volby. Tímto artový film nabízí odlišné pohledy na věc než klasický mainstreamový a přitahuje k sobě specificky profilovanou diváckou skupinu⁴.

3 Artové kino

3.1 Vznik artových kin

Artová kina vznikala ve Spojených státech a jejich vznik byl významně ovlivněn poměry ve filmovém průmyslu, stejně jako situací ve společnosti po druhé světové válce. Dalo by se říci, že nezávislí vlastníci kinosálů byli unavení a znechucení svrchovaností integrovaných filmových studií a jejich praktikami, které jim v podstatě zabraňovaly generovat zisk. Ve 40. letech 19. století byl filmový průmysl ovládán dvěma skupinami hlavních filmových studií⁵:

- Big Five (Paramount Pictures, Loew's-MGM, 20th Century Fox, Warner Bros., RKO)
- Little Three (United Artists, Universal, Columbia)

Big Five tvořily vertikálně integrované společnosti, angažované ve všech jednotlivých aspektech filmové výroby – filmová produkce, distribuce a provozování kin – zatímco Little Three produkovala a distribuovala filmy (kromě studia United Artists, které distribuovalo výhradně nezávisle produkované filmy), ale nevlastnila žádná vlastní kina. Studia, která vlastnila kina, měla největší podíl zisku právě z promítání filmů. Aby si studia zachovala svou vedoucí pozici ve filmovém průmyslu a kontrolovala uvádění filmů, nemusela vlastnit většinu kin, stačilo mít pouze největší a nejvíce prosperující kina v klíčových oblastech. Udržet si klíčové postavení ve filmovém průmyslu pomáhala studiím jejich strategie. Geografické oblasti byly například rozděleny do zón. Kina v těchto zónách byla označena jako – first run⁶, second run, third run – a tak dále, což určovalo, jak dlouho po premiéře snímku bude mít kino k filmu přístup. Jakmile byl snímek promítán ve first run kinech, byl na určitý čas odstraněn z distribuce – tato doba se označuje jako clearance time. Po clearance time byl film distribuován do second run kin. Poté byl nastaven další clearance time a následně mohl jít do third run kin. Tento proces pokračoval do té doby, než film promítli všichni provozovatelé, kteří o něj měli zájem. Malá kina, která byla vlastněna většinou nezávislými majiteli,

⁴ Wilinsky, Barbara (2001) *Sure Seaters: The Emergence of Art House Cinema*. Minneapolis: nakladatelství University of Minnesota Press, s. 20

⁵ Wilinsky, Barbara (2001) *Sure Seaters: The Emergence of Art House Cinema*. Minneapolis: nakladatelství University of Minnesota Press, s. 42

⁶ V českém prostředí bývají označována jako kina „premiérová“.

dostávala filmy až v subsequent runs – tedy nikoliv hned po premiéře, ale v následujících bžích. First run kina byla obecně velká kina v centrech měst vlastněná studii. V roce 1944 vlastnila hlavní studia 126 first run kin ve Spojených státech a pouhých 37 jich bylo ponecháno nezávislým vlastníkům, kteří byli velmi znevýhodněni. Velká kina byla navíc atraktivní pro diváky vzhledem k jejich dostupnosti a privilegiu promítat filmy jako první. Premiérová kina navíc profitovala z propagačních kampaní, které distributoři filmů realizovali v době premiéry. Investice distributorů do reklamních kampaní se snižovala až po poslední kina v řetězci promítání. Z tohoto důvodu musela malá kina připravovat své vlastní reklamní kampaně ze svých vlastních finančních prostředků, anebo spoléhat na reklamu realizovanou pro premiérová kina. Premiéra byla proto velice důležitá pro zavedení reputace filmu a determinování jeho tržního potenciálu v dalších bžích. Tento systém zón, běhů a clearance times byl také pro studia velmi efektivní v rámci kontroly nad produkcí, distribucí a uváděním. Vzhledem k tomu, že studia rozhodovala, které filmy půjdou do first runs, mohla tak efektivně kontrolovat úspěch nezávislých producentů a distributorů. Další distribuční praktikou bylo tzv. „block booking“ a „blind bidding“. Tyto dva způsoby zaručovaly, že téměř všechny filmy studia budou pronajaty. Block booking spočívalo v tom, že studio vytvořilo balíček filmů jako jednotku k účelu pronájmu. Balíček s filmem třídy A (vysokorozpočtový film se známými hvězdami) mohl také obsahovat několik filmů třídy B (nízkorozpočtový film obvykle bez známých hvězd). Takže aby si mohli majitelé kin pronajmout film, který zaručoval jejich kinu výdělek, museli si zároveň pronajmout jiné mnohem méně slibné filmy. Blind bidding znamenalo pronájem filmů bez jejich zhlédnutí a bez toho, aby o nich studio zveřejnilo nějaké informace. Provozovatelé kin nemohli vědět, jak bude film kvalitní, ale raději si ho koupili, protože by riskovali, že film bude dobrý a později si ho nebudou moci pronajmout vůbec. Praktiky block booking a blind bidding zajišťovaly, že studia pronajmou všechny svoje filmy bez ohledu na jejich kvalitu. Mimoto ještě studia neaplikovala block booking na žádné z kin, které sama vlastnila. Kina největších studií mohla teda promítat filmy podle svého vlastního výběru. Tyto praktiky velmi pomohly vzniku artového filmového průmyslu, který se chtěl od této „mašinérie“ odtrhnout. Nicméně musím zmínit, že nápad provozovat unikátní místa, ve kterých by se promítaly nekonvenční filmy, nepřišel primárně s artovými kiny po druhé světové válce. Ve 20. letech 19. století se několik různých forem uvádění filmů oddělilo od formy mainstreamové. Malá kina, etnická kina, zpravodajská kina, private films venues... Každá z těchto forem demonstrovala potenciál uvádění artového filmu a nabízela nápady, jak by artová kina mohla fungovat. Nejvíce rozhodující roli v tomto procesu hrála malá kina. Nastavila v tomto ohledu rámec celého

artového filmového průmyslu a v očích veřejnosti zásadně oddělila alternativní kina od mainstreamových nejen tím, že promítala alternativní filmy, nýbrž hlavně vytvořením unikátní atmosféry. Poskytovala velmi intimní prostředí, servírovala kávu a cigarety v salónku. Některá kina také vystavovala malby a sochy, dokonce měla i ping-pongové stoly a taneční sály. Artová kina jako taková po druhé světové válce navázala na jejich potenciál, který upadl kolem roku 1930 z důvodu špatné předválečné situace v Evropě, hlavně v ruském a německém filmovém průmyslu a z tohoto důvodu nedostatečné distribuce evropských filmů do Spojených států.⁷ Ovšem nejen situace ve filmovém průmyslu zapříčinila vznik artových kin, významným faktorem ovlivňujícím to, že si artová kina našla svoje specifické místo na trhu, se staly také probíhající sociokulturní změny. Zvýšené množství lidí se začalo stěhovat na městskou periferii zejména v souvislosti s tehdejší důrazem na rodinu a domov, Barbara Wilinsky uvádí, že „populace na periferiích vzrostla o 59 procent, zatímco ve Spojených státech celkově o 23 procent“.⁸ Další významnou změnou bylo zdvojnásobení průměrného rodinného disponibilního důchodu ve srovnání se situací před 2. světovou válkou⁹. Obě skutečnosti byly příčinou, že se ve Spojených státech obrovské množství obyvatel identifikovalo jako střední třída a zároveň se chtělo nějakým způsobem odlišit od ostatních tříd. Jako nástroj utváření vlastní skupinové identity se uplatnil kulturní vkus, který mimo jiné zahrnoval také oblast filmu.¹⁰

Zásadními aspekty úspěšného provozu artového kina se staly:

1. umístění kina

Příznivá lokace byla pro artová kina klíčová k vybudování stálého publika. Kina byla situována nejčastěji v kulturních centrech – v univerzitních městech, a městech jako je New York, Los Angeles, Boston a San Francisco.¹¹

2. velikost

⁷ Wilinsky, Barbara (2001) *Sure Seaters: The Emergence of Art House Cinema*. Minneapolis: nakladatelství University of Minnesota Press, s. 41- 55

⁸ Wilinsky, Barbara (2001) *Sure Seaters: The Emergence of Art House Cinema*. Minneapolis: nakladatelství University of Minnesota Press, s. 81

⁹ Wilinsky, Barbara (2001) *Sure Seaters: The Emergence of Art House Cinema*. Minneapolis: nakladatelství University of Minnesota Press, s. 81

¹⁰ Wilinsky, Barbara (2001) *Sure Seaters: The Emergence of Art House Cinema*. Minneapolis: nakladatelství University of Minnesota Press, s. 82

¹¹ Wilinsky, Barbara (2001) *Sure Seaters: The Emergence of Art House Cinema*. Minneapolis: nakladatelství University of Minnesota Press, s. 107

Malá velikost kina (mezi 300 a 750ti sedadly) plnila několik důležitých funkcí. Jednak umožňovala udržet nízké fixní náklady na provoz, dále hrát film déle a udržet přitom vysokou návštěvnost a nakonec také artovým kinům dodávala jistý punc exkluzivity.¹²

3. vstupné

Artová kina požadovala často vyšší vstupné než konvenční kina. Nebylo to pouze z důvodu pokrytí provozních nákladů, ale vysoké vstupné spíše budilo dojem, že artová kina poskytují sofistikovanou zábavu a že publikum je krajně selektovanou skupinou ochotnou více platit za kvalitní kinematografický zážitek.¹³

4. filmový program a doba trvání filmových běhů

Provozovatelé artových kin museli hledat rovnováhu mezi svou politikou promítat nekonvenční filmy a zájmem přilákat co nejširší možné publikum. Filmy v artových kinech měly zpravidla delší dobu pronájmu, než v mainstreamových. 10 až 12 týdnů byla průměrná norma.

5. interiér

Oproti mainstreamovým kinům byla artová koncipována v moderním stylu. Poskytovala návštěvníkům pohled na unikátní dekorace, sochy a obrazové galerie.¹⁴

6. Atmosféra a doprovodné služby

V souvislosti s unikátním interiérem artová kina vytvořila svou vlastní intimní atmosféru. V rámci svého zaměření nejen jako kina, ale i jako instituce poskytující také jiné volnočasové aktivity, byly v odpočívárně umístěny pohovky, aby si mohli diváci popovídat o kulturních záležitostech. Navíc kina nabízela noviny a časopisy, někdy také čaj a cukrovinky. Většina kin také uplatňovala přístup zákazu vstupu dětí, aby mohla svým divákům poskytnout tiché a klidné prostředí pro kinematografický zážitek.¹⁵

7. Program

¹² Wilinsky, Barbara (2001) *Sure Seaters: The Emergence of Art House Cinema* názvy knih všude kurzívou. Minneapolis: nakladatelství University of Minnesota Press, s. 108

¹³ Wilinsky, Barbara (2001) *Sure Seaters: The Emergence of Art House Cinema*. Minneapolis: nakladatelství University of Minnesota Press, s. 108

¹⁴ Wilinsky, Barbara (2001) *Sure Seaters: The Emergence of Art House Cinema*. Minneapolis: nakladatelství University of Minnesota Press, s. 109

¹⁵ Wilinsky, Barbara (2001) *Sure Seaters: The Emergence of Art House Cinema*. Minneapolis: nakladatelství University of Minnesota Press, s. 109

Kina rozesílala stálým návštěvníkům svůj program. Tento krok spojoval návštěvu artového kina s návštěvou intelektuální instituce jako divadla, symfonického orchestru nebo opery.¹⁶

8. Propagace

Propagace byla velice zásadní ve vztahu k rozšiřování povědomí artového kina jakožto intelektuální instituce. Většinou se artová kina spoléhala na stejné nástroje jako mainstreamová kina: filmové recenze, logo a reklamu. Nicméně aby udržela nízké náklady, pečlivě selektovala svoje cílové publikum.¹⁷

4 Vývoj kinematografie po druhé světové válce v Čechách

4.1 Vývoj kinematografie po roce 1948

Od roku 1948 až 1989 fungovala kinematografie v Čechách jako státní monopol. V roce 1948 byl zřízen státní podnik Československý státní film (dále jen ČSF), založený na centralizaci a cenzuře. V padesátých letech, kdy začaly být zisky kin pro obce větším zdrojem příjmů, vláda ve velké míře převedla kina do vlastnictví národních výborů. Kinematografie byla v této době pevně ovládána státem prostřednictvím ČSF.¹⁸ Filmy byly distribuovány dvěma distribučními jednotkami: tuzemské Ústřední půjčovnou filmů (dále jen ÚPF) a zahraniční Filmexportem. Filmexport zahraniční filmy kupoval, samotnou distribuci pak zajišťovala ÚPF. Tržby z filmových představení byly rozdělovány 50 % pro kina a 50% pro ÚPF jakožto distributora a ten je předával dále ČSF, takže plynuly zpět komunistickému státu. Náklady na výrobu českých filmů ve filmových studiích, nákup práv zahraničních filmů Filmexportem či tantiémy autorům byly hrazeny z tzv. kinematografického fondu, do něhož jednotlivé podniky, zpravidla z jiných průmyslových odvětví nežli kinematografie, odváděly zisk ze své činnosti.¹⁹ „Sametová revoluce v listopadu 1989 znamenala zhroucení centralizovaného samofinancujícího se modelu, nastoupila privatizace. K 1.1.1991 došlo ke

¹⁶ Wilinsky, Barbara (2001) *Sure Seaters: The Emergence of Art House Cinema*. Minneapolis: nakladatelství University of Minnesota Press, s. 110

¹⁷ Wilinsky, Barbara (2001) *Sure Seaters: The Emergence of Art House Cinema*. Minneapolis: nakladatelství University of Minnesota Press, s. 111

¹⁸ Ministerstvo kultury ČR [online] <<http://www.mkcr.cz/assets/media-a-audiovize/kinematografie/Priloha-Koncepce-3-1-Historie---zakladni-vyvojove-tendence-ceske-kinematografie-v-letech-1945---2009-a-jejich-vyhodnoceni.pdf>> [citováno 8.ledna 2012]

¹⁹ Ministerstvo kultury ČR [online] <<http://www.mkcr.cz/assets/media-a-audiovize/kinematografie/Priloha-Koncepce-3-1-Historie---zakladni-vyvojove-tendence-ceske-kinematografie-v-letech-1945---2009-a-jejich-vyhodnoceni.pdf>> [citováno 8.ledna 2012]

zrušení podniku Československý státní film a jeho Ústředního ředitelství. Největší chybou pro další období trvající prakticky až dodnes byla skutečnost, že centralizovanou totalitní strukturu filmového průmyslu nikdo nedokázal nahradit jinou strukturou, odpovídající potřebám soukromého sektoru kinematografie a filmového průmyslu.²⁰ Oblast kinematografie byla svěřena do kompetence Ministerstva kultury ČR. „Vznikly dva zásadní zákony, které upravovaly fungování kinematografie – v roce 1992 byl přijat Zákon o státním fondu ČR pro podporu a rozvoj české kinematografie (Zákon 241/1992 Sb.), o rok později Zákon o některých podmínkách výroby, šíření a archivování audiovizuálních děl (Zákon 273/1993 Sb). Byla založena Unie filmových distributorů (dále jen UFD) a Unie videodistributorů, která se brzy změnila na Českou protipirátskou unii (dále jen ČPU). Dále zde byly Unie českých producentů a Asociace českých producentů (později Asociace producentů v audiovizi – APA) a od roku 1995 také Česká filmová a televizní akademie (dále jen ČFTA). V roce 1999 vznikly Asociace provozovatelů kin (dále jen APK) a v roce 2003 obecně prospěšná společnost Česká filmová komora (zřízená APA, UFD a APK)²¹. Některá kina byla privatizována, ale množství z nich zůstalo ve vlastnictví obcí. Co se týče návštěvnosti českých kin, zlom nastal počátkem devadesátých let.“ Došlo k proměně trávení volného času, vyvstala možnost cestování, podnikání a otevřené kulturní styky způsobily logický, ale nepříjemný pád návštěvnosti kin. Kino již nebylo jediným místem, kde se bylo možné běžně setkávat se západní kulturou, a to nemohl změnit ani necenzurovaný příchod hollywoodské produkce. Tento pokles návštěvnosti se v roce 1992 krátce zpomalil, ale s nástupem soukromých komerčních televizí návštěvnost opětovně výrazně klesla²². Vývoj návštěvnosti v ČR od roku 1989 po rok 2010 uvádím v tabulce 2. V dnešní době návštěvnost stále pomalu roste, avšak návštěvnosti před rokem 1990 se ani zdaleka nepřibližuje. Výrazný podíl na tom má mimo jiné možnost stáhnout si požadovaný film a zhlédnout ho v pohodlí domova.

²⁰ Ministerstvo kultury ČR [online] <<http://www.mkcr.cz/assets/media-a-audiovize/kinematografie/Priloha-Koncepce-3-1-Historie---zakladni-vyvojove-tendence-ceske-kinematografie-v-letech-1945---2009-a-jejich-vyhodnoceni.pdf>> [citováno 8.ledna 2012]

²¹ Ministerstvo kultury ČR [online] <<http://www.mkcr.cz/assets/media-a-audiovize/kinematografie/Priloha-Koncepce-3-1-Historie---zakladni-vyvojove-tendence-ceske-kinematografie-v-letech-1945---2009-a-jejich-vyhodnoceni.pdf>> [citováno 8.ledna 2012]

²² Ministerstvo kultury ČR [online] <<http://www.mkcr.cz/assets/media-a-audiovize/kinematografie/Priloha-Koncepce-3-1-Historie---zakladni-vyvojove-tendence-ceske-kinematografie-v-letech-1945---2009-a-jejich-vyhodnoceni.pdf>> [citováno 8.ledna 2012]

Česká republika - základní údaje o filmovém trhu				
Czech Republic - basic data				
rok	předst.	diváků	čisté tržby (CZK)	prům. vstupné
year	shows	admissions	box office (CZK)	average (CZK)
1989	540 592	51 452 520	354 404 326	6,90
1990	494 480	36 361 230	286 212 891	7,90
1991	362 614	29 897 814	323 186 510	10,80
1992	353 295	31 239 352	430 162 970	13,80
1993	301 154	21 898 200	432 904 594	19,80
1994	248 967	12 870 355	302 851 487	23,50
1995	187 369	9 253 214	254 206 096	27,50
1996	169 570	8 846 030	304 004 622	34,40
1997	168 009	9 815 024	436 960 890	44,50
1998	163 796	9 246 676	508 896 857	55,00
1999	181 291	8 370 825	496 062 893	59,30
2000	197 607	8 718 776	593 019 758	68,00
2001	252 692	10 363 336	817 681 525	78,90
2002	306 082	10 692 996	946 005 083	88,50
2003	341 332	12 139 638	1 084 009 955	89,30
2004	326 646	12 046 139	1 105 869 640	91,80
2005	318 212	9 478 632	854 485 624	90,15
2006	345 239	11 508 965	1 043 322 604	90,65
2007	353 801	12 829 513	1 200 004 225	93,53
2008	386 319	12 897 046	1 220 237 088	94,61
2009	403 198	12 469 365	1 251 065 375	100,33
2010	399 099	13 536 869	1 497 321 770	110,61

Tabulka 2: vývoj návštěvnosti v ČR od roku 1989
Zdroj: Unie filmových distributorů, <www.ufd.cz>.

4.2 Možnosti financování kin v České republice

„Možností financování kin je několik. Hlavním zdrojem je český stát, který umožnil, aby výnosy z prodeje promítacích práv části filmů natočených před listopadem 1989 plynuly do Fondu pro podporu a rozvoj české kinematografie“²³. Kromě Fondu je to dále dotační řízení OMA²⁴. Dále financování probíhá skrz obce na jednotlivá kina v rámci jejich působnosti.

²³ Janeček Vít, Výraznější podpora kinematografie (stále v nedohlednu), *Cinepur* [online] <<http://cinepur.cz/article.php?article=845>> [citováno 8.ledna 2012]

²⁴ „OMA neboli Odbor Médii a Audiovize Ministerstva kultury ČR poskytuje granty v následujících oblastech:

- Festivaly, přehlídky a výstavy v oblasti kinematografie a médií
- Semináře, workshopy

Největším zdrojem podpory kinematografie je Ministerstvo kultury ČR v rámci programu OMA, nicméně finanční prostředky jsou omezené a získat grant v konkurenci velkých projektů s tradicí není snadné. Pro ilustraci uvádím několik nejvýznamnějších dotací, které Ministerstvo udělilo v roce 2010 (zpráva pro rok 2011 ještě není zveřejněna): Filmový festival Karlovy Vary – 30 000 000 Kč, Zlín – Mezinárodní festival filmů pro děti a mládež – 11 000 000 Kč, Jihlava 2010 – Mezinárodní festival dokumentárních filmů – 3 000 000 nebo Anifest 2010 – mezinárodní festival animovaných filmů – 5 000 000 Kč. Celková částka poskytnutých dotací oborem Médii a Audiovize činila 94 255 000 Kč.²⁵ Na evropské úrovni mohou provozovatelé kin za splnění určitých podmínek čerpat dotace z programu MEDIA. „Program MEDIA patří k řadě podpůrných programů Evropské unie. Byl založen v roce 1991 a je zaměřen na zvyšování konkurenceschopnosti a oběhu evropských děl na mezinárodním audiovizuálním trhu. Od roku 1991 je program implementován v rámci 5ti až 7letých období. Současný program MEDIA 2007 byl zahájen 1. ledna 2007 a potrvá do konce roku 2013.²⁶ Podpora se týká těchto okruhů:

- podpora producentů
- distribuce evropských filmů v kinech
- vzdělávání
- festivaly
- propagace
- nové technologie
- MEDIA Mundus- posílení spolupráce mezi Evropou a třetími zeměmi v oblasti audiovizuálního průmyslu
- kina –Europa Cinemas

Finanční podporu může získat každá společnost nebo organizace, jejíž projekt splní kritéria stanovená pro přidělení této podpory. O podporu je možné žádat pouze v rámci pravidelně

-
- Odborná periodika a neperiodické publikace
 - Dětská mediální a audiovizuální tvorba, výchova dětí a mládeže v oblasti audiovizuální kultury a vzdělávání pedagogů v oblasti médií a audiovizuálním sektoru
 - Projekty propagující českou kinematografii, audiovizuální a mediální oblast v zahraničí
 - Projekty zabývající se ochranou práv duševního vlastnictví a bojem proti pirátství
 - Zpřístupňování kulturního dědictví“
- Zdroj: Ministerstvo kultury ČR [online] <<http://www.mkcr.cz/cz/media-a-audiovize/granty-a-dotace/vyhlaseni-vyberoveho-dotacniho-rizeni-v-oblasti-kinematografie-a-medii-pro-rok-2012-103293/>> [citováno 8.ledna 2012].

²⁵ Ministerstvo kultury ČR [online] <<http://www.mkcr.cz/assets/media-a-audiovize/kinematografie/Zprava-o-ceske-kinematografii-v-roce-2010.pdf>> [citováno 8.ledna 2012].

²⁶ Media [online] <<http://www.mediadeskcz.eu/cz/co-je-media/33>> [citováno 10.ledna 2012].

vypisovaných výzev k předkládání žádostí.²⁷ V ČR je národním zastoupením MEDIA Desk Česká republika, který zajišťuje přenos informací o programu zájemcům a nabízí pomoc a poradenství v rámci žádání o finanční podporu. Provoz MEDIA Desk zajišťuje Česká filmová komora a je hrazen z příspěvků ministerstva kultury a Evropské unie.²⁸

4.3 Současné trendy v provozování artových kin v ČR

Do nedávné doby docházelo k pozitivnímu růstu návštěvnosti artových kin v České Republice, zejména v Praze, kde jsou lepší podmínky k rozvoji alternativnější kinematografie, vzhledem k širšímu spektru obyvatel²⁹. Jak říká Ivo Andrlé, který je od roku 1998 programovým ředitelem kina Aero, „pokud kino dokáže nabídnout zajímavý program, zvládne dobře propagaci, zajistí si přiměřenou podporu z veřejných a soukromých zdrojů, tak jsou dobré šance na jeho přežití i v dnešní konkurenci multikin“.³⁰ Nicméně i když se diváci začínají více zajímat o nekomerční snímky, ekonomicky je projekt artového kina v ČR zpravidla ztrátový. Pokud chce kino nalákat potenciální diváky, musí nabídnout „něco navíc“ a tím pádem investovat finanční prostředky do propagace a do přidané hodnoty ve smyslu výstav a doprovodných akcí. Na dnešní situaci poklesu návštěvnosti se navíc podepsala ekonomická krize, Petr Vítek, spoluzakladatel občanského sdružení ProAero, říká, že „český národ se naučil žít na dluh a kultura je u něj často na posledním místě“³¹. Další ránu zasazuje artovým kinům a kinům vůbec možnost připojení k vysokorychlostnímu internetu, kdy si lze téměř jakýkoli film bez větších obtíží stáhnout.³² Neposledním problémem je podle Petra Vítka schopnost multiplexů se přizpůsobit ve smyslu promítání uměleckých kvalitnějších snímků. Multikina začínají zasazovat do své programové skladby i kvalitnější filmy a to se stává v dnešní době malým artovým kinům v ČR osudným. Problémy jich má spousta po celé české republice, zejména v Brně (kino Olympia), Hradci Králové a Plzni.³³ Životaschopnost malého kina také klíčově ovlivňuje jeho lokace, kina v centru mají nespornou výhodu oproti kinům na periferii. V současné době tedy vyvstává problém zániku

²⁷ Media [online] < <http://www.mediadeskcz.eu/cz/co-je-media/33> > [citováno 10.ledna 2012].

²⁸ Media [online] < <http://www.mediadeskcz.eu/cz/co-je-media/33> > [citováno 10.ledna 2012].

²⁹ Piroch Jan, V Praze vzniká impérium artových kin, *Pražský deník* [online] < http://prazsky.denik.cz/kultura_region/praze-vznika-imperium-artovych-kin20090910.html > [citováno 28.prosince 2011].

³⁰ Piroch Jan, V Praze vzniká impérium artových kin, *Pražský deník* [online] < http://prazsky.denik.cz/kultura_region/praze-vznika-imperium-artovych-kin20090910.html > [citováno 28.prosince 2011].

³¹ Vochocová Lenka, Artové kino? Neziskový underground, *Econnect zpravodajství* [online] < <http://ecn.cz/?x=1954329> > [citováno 28. Prosince 2011].

³² Vochocová Lenka, Artové kino? Neziskový underground, *Econnect zpravodajství* [online] < <http://ecn.cz/?x=1954329> > [citováno 28. Prosince 2011].

³³ Vochocová Lenka, Artové kino? Neziskový underground, *Econnect zpravodajství* [online] < <http://ecn.cz/?x=1954329> > [citováno 28. Prosince 2011].

malých kin, bojujících proti multiplexům, a artových kin, která potřebují ke svému přežití ve velké většině finanční dotace.

5 Distribuce artových filmů v ČR

V České republice funguje 27 distribučních společností. Distribuce konkrétně artových filmů je zajišťována jednak distribučními společnostmi, které se zajímají pouze nebo z velké části o umělecký film a jednak velkými distribučními společnostmi, jejichž zisky pocházejí hlavně z distribuce mainstreamových filmů. Distribuční společnosti v České republice pod sebou sdružuje Unie filmových distributorů³⁴. V tabulce 3 uvádím přehled všech distribučních společností, jejich tržeb, návštěvnosti a uvedených premiér v roce 2010. Jak je vidět, největší je společnost Bontonfilm³⁵, která spolu se společností Falcon³⁶ ovládá velkou většinu trhu v ČR. Distribuční společnosti zabývající se distribucí zpravidla nebo pouze artových filmů jako AČFK³⁷ nebo Aerofilms tvoří pouze zlomek tržního podílu, jak je vidět na grafu na obrázku 1, kde skupinu „Ostatní“ tvoří 17 distribučních společností takřka se stejným podílem tržeb na celkových tržbách. Jedinou společností, která dosahuje signifikantního tržního podílu a zabývá se distribucí zejména artových filmů je společnost Film Europe na pátém místě.

³⁴ „Unie filmových distributorů byla založena v r. 1992 jako zájmové sdružení právnických osob a v červnu 1999 se stala zakládajícím členem České filmové komory. V současné době má UFD devatenáct členů. Jsou to: Aerofilms, Asociace českých filmových klubů, Bioscop, Blue Sky Film Distribution, Bontonfilm, Cinemart, EEAP Film Distribution CZ-SK s.r.o., Falcon, Film Distribution Artcam, Film Europe s.r.o., Forum Film Czech s.r.o., Hollywood Classic Entertainment, Intersonic T.P., 35 MM, s.r.o., Media Hotel, Národní filmový archiv, Pegasfilm, Pinot Film s.r.o. a Warner Bros ČR“. Zdroj: Unie filmových distributorů [online] < <http://ufd.cz/unie-filmovych-distributoru> > [citováno 2. ledna 2012].

³⁵ „**Bontonfilm** vznikl v roce 1990 a je společností, která v České a Slovenské republice zaujímá nejvýznamnější místo v oblasti distribuce filmů v kinech a na nosičích DVD a Blu - Ray a už více než deset let si udržuje post lídra trhu. Bontonfilm v kinech exkluzivně zastupuje tradiční hollywoodská studia 20th Century Fox, Paramount, Universal a DreamWorks, dále uvádí filmy produkované menšími studií a nezávislými producenty. Soustředí se také na spolupráci s českými producenty a uvádění domácí filmové produkce v kinech.“ Zdroj: Bontonfilm [online] < <http://www.bontonfilm.cz/historie-spolecnosti.html> > [citováno 2. ledna 2012]

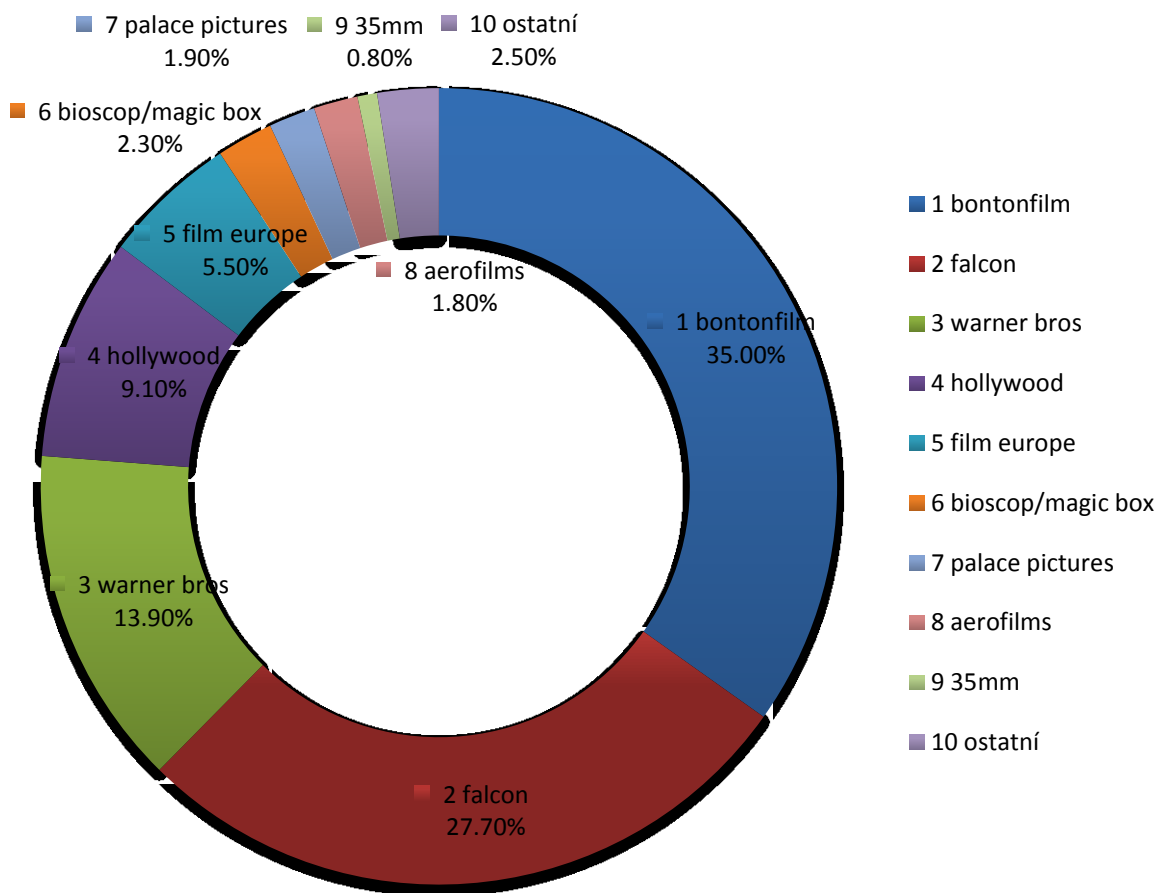
³⁶ „Společnost **Falcon** vznikla v roce 1994. Hlavní činností společnosti je zajištění distribuce a komplexního marketingového servisu pro zahraniční i české filmy uváděné do českých kin. Je držitelem licence pro distribuci filmů do kin od dvou z pěti největších amerických filmových studií Walt Disney Studios Motion Pictures International a Sony Pictures Entertainment“. Zdroj: Falcon [online] < <https://www.falcon.cz/o-nas> > [citováno 2. ledna 2012].

³⁷ Asociace Českých Filmových Klubů

Distribuční společnost	Návštěvnost	Podíl	Tržby	Podíl	Premiéry
1 bontonfilm	4404080	32,50%	524122961	35,00%	79 486
2 falcon	3961407	29,30%	414819342	27,70%	46 90
3 warner bros	1806730	13,30%	207461183	13,90%	14 38
4 hollywood	1257172	9,30%	135521260	9,10%	27 58
5 film europe	663276	4,90%	82576193	5,50%	21 66
6 bioscop/magic box	442212	3,30%	34983282	2,30%	12 55
7 palace pictures	240660	1,80%	27922305	1,90%	13 36
8 aerofilms	221270	1,60%	27200005	1,80%	26 81
9 35mm	159989	1,20%	11624314	0,80%	9 25
10 pegasfilm	80291	0,60%	8640030	0,60%	3 3
11 intersonic	82785	0,40%	7136366	0,50%	215
12 artcam	55981	0,40%	4400954	0,30%	1042
13 aČfk	55952	0,40%	3378890	0,20%	15110
14 media hotel	26413	0,20%	3260482	0,20%	11
15 Cinemart	45531	0,30%	2556865	0,20%	1241
16 go Crazy	7076	0,10%	505360	0,00%	313
17 nfa	12974	0,10%	450393	0,00%	592
18 xtreme Cinemas	4292	0,00%	238080	0,00%	26
19 triton-film	4089	0,00%	190652	0,00%	22
20 blues film	1199	0,00%	114106	0,00%	11
21 ngCv	672	0,00%	114106	0,00%	1
22 blue sky film	1567	0,00%	57026	0,00%	6
23 outdoor films	461	0,00%	9420	0,00%	11
24 jan němec-film	215	0,00%	9216	0,00%	11
25 bionaut	391	0,00%	7380	0,00%	11
26 alpha plus pro	142	0,00%	5764	0,00%	1
27 Febio	69	0,00%	4771	0,00%	1

Tabulka 3: podíl tržeb distribučních společností v ČR na celkových tržbách

Zdroj: Ministerstvo kultury ČR <<http://www.mkcr.cz/assets/media-a-audiovizie/kinematografie/Zprava-o-ceske-kinematografii-v-roce-2010.pdf>>

Obrázek 1: Procentní podíl tržeb distribučních společností v ČR na filmovém trhu, zdroj: Ministerstvo kultury ČR
<<http://www.mkcr.cz/assets/media-a-audiovize/kinematografie/Zprava-o-ceske-kinematografii-v-roce-2010.pdf>>

Finančně se distribuce filmů do kin řeší dle domluvy buď fixní cenou půjčovního nebo procentní sazbou z celkové tržby podle kategorie filmu a domluvy mezi distributorem a provozovatelem kina.

6 Filmové festivaly

Protože se v praktické části své práce zaměřuji i na filmové festivaly, ráda bych se tomuto tématu blíže věnovala a objasnila, co je to filmový festival, jaký má význam pro artový film a potažmo pro artová kina. Jak uvádí Hana Oherová ve své diplomové práci, „Filmové festivaly se rozšířily po druhé světové válce a reagovaly na tehdejší stav kinematografie: internacionalizace filmového průmyslu, úpadek studiového systému a rozvoj nezávislého filmu. Vznikaly nyní již světoznámé mezinárodní festivaly v Cannes, Berlíně a Benátkách. Díky festivalům se do povědomí veřejnosti dostaly snímky nehollywoodského charakteru, např. díla italského neorealismu a následně nových vln a mladých kinematografií.

S rozšířením videokazet na počátku 80. let se festivaly rozmnožily, neboť tento vynález umožnil režisérům zasílat filmy na ukázkou. Do roku 2001 se zvýšil počet pořádaných festivalů na 700³⁸. Druhů festivalů může být celá řada, mezi nejznámější patří Festival v Karlových Varech nebo Filmový festival ve Zlíně. Jiné se například snaží diváka seznámit s lokální filmovou tvorbou (Festival španělského filmu, Festival francouzského filmu..) nebo odkrývají a medializují kontroverzní témata (například festival Mezipatra) a zajímají se o lidská práva (festival Jeden svět). Festivaly plní pro artový film dvě nejvýraznější služby – jednak umožňují divákovi zhlédnout filmy, které se v ČR nedistribují do kin a ty největší a nejznámější festivaly pomohou svou popularitou některým snímkům, aby se o ně diváci a potažmo distributoři začali zajímat.³⁹ Nejlepší pozici mají v tomto ohledu snímky, které festival zahajují a zakončují a samozřejmě oceněné snímky. Dále je ke zmedializování snímku velice nápomocná návštěva režiséra, který přijede svůj film na festival doprovodit a tím pomůže svůj film zviditelnit v médiích⁴⁰. Důležitou roli mají v této oblasti také kritikové, kteří často zasedají v porotách..⁴¹ Jediné negativum filmových festivalů pro českou distribuci spočívá v tom, že když se snímek promítá na více festivalech v ČR a shlédne ho poměrně velké množství lidí, přestává být pro distributory zajímavým. Vzhledem k omezené velikosti cílové skupiny artových filmů v něm již nevidí tržní potenciál⁴².

7 Kina v Brně

V Brně se nachází dvě multikina – Cinema city Špalíček, Cinema city Olympia, dvě jednosálová kina – Scala, Lucerna a jedno artové – kino Art. Dále projekce probíhají v sále B. Bakaly. Kino Art, donedávna Scala a Sál B. Bakaly jsou městská kina, spravovaná příspěvkovou organizací Turistické informační centrum. Dále specifické kinosály Fléda, kinokavárna Jasmín, která byla nedávno zavřena, a Letní kino na Dobráku.

V tabulce 4 uvádím počet obyvatel v šesti největších českých městech včetně Brna a počet artových kin:

³⁸Oherová Hana, Současný filmový divák: výzkum návštěvníků brněnského kina Art: diplomová práce, Brno: Masarykova univerzita, fakulta filozofická, 2011, 76 l.

³⁹Procházka Michal, Špunt z červeného plyše / Jak naše velké festivaly ucpaly artovou distribuci. *Cinepur* [online] citováno <<http://cinepur.cz/article.php?article=2074>> [1.ledna 2012].

⁴⁰Procházka Michal, Špunt z červeného plyše / Jak naše velké festivaly ucpaly artovou distribuci. *Cinepur* [online] citováno <<http://cinepur.cz/article.php?article=2074>> [1.ledna 2012].

⁴¹Oherová Hana, Současný filmový divák: výzkum návštěvníků brněnského kina Art: diplomová práce, Brno: Masarykova univerzita, fakulta filozofická, 2011, 76 l.

⁴²Procházka Michal, Špunt z červeného plyše / Jak naše velké festivaly ucpaly artovou distribuci. *Cinepur* [online] citováno <<http://cinepur.cz/article.php?article=2074>> [1.ledna 2012].

Město	Počet obyvatel	Artová kina
Praha	1 272 690	Aero, Světozor, MAT, Evald, Bio Oko, částečně i kino Atlas a Lucerna
Ostrava	342 918	Art
Zlín	76 000	Květen
Plzeň	181 634	Beseda
Hradec Králové	160 107	Centrál
Brno	384 277	Art

Tabulka 4: Největší města podle počtu obyvatel a počet jejich artových kin, zdroj: Wikipedie <www.wikipedia.cz>

V porovnání s Prahou mají ostatní města mnohem menší počet artových kin na počet obyvatel, nejvíce patrné je to u města Brna a Ostravy, která mají přes tři sta tisíc obyvatel a které mají jediné kino promítající nekonvenční umělecký film. Praha má síť artových kin a má také mnohem lepší podmínky pro jejich rozvoj především díky rozmanitosti spektra obyvatel. Brno obecně trpí jako celá Česká Republika problémem přetahování potenciálních klientů artových a jednosálových kin do multiplexů. Svůj podíl na tom má jak lepší dostupnost jednotlivých multiplexů díky rozsáhlým parkovištím, tak vyšší komfort v mlutikinech a zejména možnost vidět filmy co nejdříve. Po příchodu multikin do České Republiky došlo obecně ke snížení počtu diváků v malých kinech a Brno není výjimkou.⁴³ Kino Art je z dlouhodobé perspektivy ve ztrátě jako většina artových kin ČR a kino Scala, které bylo donedávna také jako kino Art spravováno příspěvkovou organizací Turistické informační centrum (bývalé Brněnské kulturní centrum) bylo zavřeno. „Několik kin v Brně zaniklo úplně, například kino Jadran v Králově Poli, kino Svratka v Jundrově a kino Svět v Líšni“⁴⁴. Multikina mají obecně dražší vstupenky, než malá a artová kina, jako podnikatelské subjekty si na sebe musí vydělat bez dotací. Poměrně velkou část jejich zisku tvoří příjmy z prodeje občerstvení. Přesto je jejich průměrná návštěvnost na jedno představení dvakrát až třikrát vyšší než u malých kin. Jejich velkou konkurenční výhodou je možnost promítat filmy zpravidla jako první. Jejich dramaturgie je většinou mainstreamová, promítají hollywoodské trháky a komerční filmy. Nicméně poslední dobou si začal cestu razit trend, kdy si multiplexy vyhradily čas pro projekci kvalitnějších uměleckých snímků, a tak začaly konkurovat kromě malých kin dokonce i artovým kinům. Vzhledem k poměrně velkému počtu sálů probíhají v multikinech projekce několikrát denně a je proto mnohem snazší vyhradit si čas na návštěvu kina. Pro diváka také může být lákavé spojit návštěvu kina s nákupy nebo občerstvením v nákupním centru, ve kterém se multikina nacházejí. Na obrázku

⁴³ Oherová Hana, Současný filmový divák: výzkum návštěvníků brněnského kina Art: diplomová práce, Brno: Masarykova univerzita, fakulta filozofická, 2011, 76 l.

⁴⁴ Vlčková Lenka, Marketingová strategie a marketingový mix pro kino Scala: diplomová práce, Brno: Masarykova univerzita, fakulta filozofická, 2011, 78 l.

8 Scala

Kino bylo otevřeno roku 1929 na adrese Moravské náměstí 3, pod názvem Bio Dopz⁴⁵ s 800 sedadly.

Obrázek 3: Současná podoba kina Scala, zdroj: Petra Řeháková

Kino Scala bylo do nedávné minulosti provozované příspěvkovým Turistickým informačním centrem, jehož zřizovatelem je statutární město Brno. Kino nemělo ve svém

⁴⁵ Vlčková Lenka, Marketingová strategie a marketingový mix pro kino Scala: diplomová práce, Brno: Masarykova univerzita, fakulta filozofická, 2011, 78 l.

programu výrazně specifickou dramaturgií, nicméně jeho potenciál lákat diváky byl v jeho historické hodnotě jakožto tradičního kina v Brně a výjimečnostech budovy, například jako jediné kino v Brně má Scala balkón. Divácky lákavá byla také jeho poloha v centru (viz obr. 1). Budova kina je, jak je vidět na obr. č. 3, udržovaná, rozhodně neodrazuje svým zevnějškem jako je tomu bohužel u kina Art. Nicméně velmi blízko je Velký Špalíček, který mohl potencionální diváky Scaly přetahovat. Kino Scala každoročně poskytovalo zázemí filmovým festivalům. Cena vstupenky byla v posledních letech 100 Kč.⁴⁶ „O vlastnictví budovy, ve které sídlí kino Scala, se vede již několikaletý soudní spor mezi Magistrátem města Brna a organizací Dům SCALA, s. r. o. Díky tomuto sporu město nechce investovat do rekonstrukce kina“⁴⁷, avšak aby kino mohlo i nadále fungovat, jsou investice do rekonstrukce nezbytné. Město oficiálně vydalo prohlášení, že kino nechce modernizovat z důvodu nízké návštěvnosti 37 diváků na jedno představení⁴⁸, nicméně ta je srovnatelná s kinem Art, dokonce vyšší než v kině Lucerna a poloha Scaly v centru je velice dobře využitelná a lákavá. V současnosti projevila o kino Scala vážný zájem Masarykova univerzita. Ve dne ho chce použít jako přednáškový sál a večer promítat nekomerční, umělecky zaměřené snímky.⁴⁹ Kino uzavřelo svoje působení 22. prosince 2011 dopoledním filmem pro děti, nicméně lze si ho nadále krátkodobě pronajmout. Město se snaží některé z programů přesunout do sálu Břetislava Bakaly. Kino Scala bylo ve ztrátě a muselo být dotováno ročně částkou kolem dvou milionů korun. Spolu s nutností renovace a digitalizace se stal jeho provoz pro město neúnosným. Hospodařilo s využitím finančních prostředků z dotací (TIC), vlastní hlavní a vedlejší činnosti, což byla projekce filmů a možnost pronájmu sálu pro účely firemních prezentací a jiných akcí a dotací z Europa Cinemas z programu MEDIA, Europa Cinemas.⁵⁰

9 Lucerna

Kino zahájilo svůj provoz 29. května 1915 na adrese Minská 565/19 ve čtvrti Brno - Žabovřesky pod názvem *Bio Aladin* s počtem 312 sedaček. Jeho stavitelem a provozovatelem

⁴⁶ Vlčková Lenka, Marketingová strategie a marketingový mix pro kino Scala: diplomová práce, Brno: Masarykova univerzita, fakulta filozofická, 2011, 78 l.

⁴⁷ Vlčková Lenka, Marketingová strategie a marketingový mix pro kino Scala: diplomová práce, Brno: Masarykova univerzita, fakulta filozofická, 2011, 78 l.

⁴⁸ Nechte nám biograf Scala, vysílají Brňané primátorovi. Do kina však moc nechodí, *Brnovinky* [online] <<http://www.brnovinky.cz/foto-zpravodajstvi-z-brna-a-okoli/nechte-nam-biograf-scala-vysilaji-brnane-primatorovi-do-kina-vsak-moc-nechodi>> [citováno 22.prosince 2011].

⁴⁹ Horáková Veronika, Masarykova univerzita: chceme kino Scala, *Brněnský deník* [online] <http://brnensky.denik.cz/zpravy_region/masarykova-univerzita-chceme-kino-scala20111207.html> [citováno 22.prosince 2011].

⁵⁰ Oherová Hana, Současný filmový divák: výzkum návštěvníků brněnského kina Art: diplomová práce, Brno: Masarykova univerzita, fakulta filozofická, 2011, 76 l.

byl pan Bartoloměj Novák se svou ženou. Následovala renovace a s novým majitelem, manželi Sůčkovými se kino otevřelo již pod názvem Kino Lucerna dne 22. prosince 1917. Propadlá licence manželům Sůčkovým nebyla obnovena a tak byla finálně udělena spolku „Středoškolská menza“ dne 19. října 1921. Následoval požár v promítací kabině a několik menších přestaveb.⁵¹ „Poslední adaptace vzhledu sálu a předsálí proběhla v roce 1981 a jako první kino poté zahájilo tzv. Abonentní cykly.“⁵² Dne 1. března 1990 vznikla Správa městských kin, která v roce 1995 zaniká a jednotlivá kina získávají nové vlastníky. Kino Lucerna se dostalo do vlastnictví městské části Brno – Žabovřesky a jeho správou byla pověřena společnost Lucernafilm a.s., která později změnila své jméno na Bontonfilm a.s. Od roku 2004 je provozovatelem firma Biograf, s.r.o.⁵³

Obrázek 4: Současná podoba kina Lucerna, zdroj: Petra Řeháková

⁵¹ Kino Lucerna Brno [online]
<http://www.kinolucerna.info/index.php?option=com_content&view=article&id=34&Itemid=59> [citováno 5. ledna 2012].

⁵² Abonentní cyklus má výrazné slevy oproti ostatním cenám vstupenek.

⁵³ Kino Lucerna Brno
[online]<http://www.kinolucerna.info/index.php?option=com_content&view=article&id=34&Itemid=59>
[citováno 5. ledna 2012].

Lucerna je jednosálové kino, které prošlo poslední renovací a 15.12.2011 byla zakončena jeho digitalizace. Renovován byl i jeho zevnějšek jak je vidět na obrázku 4, což značně pomohlo jeho reprezentativnosti ve srovnání s původní podobou. V jeho repertoáru jsou téměř rovnou měrou rozděleny klasické hollywoodské a české filmy a dramaturgicky odlišné, nekonvenční snímky a dokumenty. Jak říká pan Dušan Peprný, vedoucí kina Lucerna, „Lucerna bylo v minulosti výhradně reprízové kino, na čemž stavělo svou strategii jako intimního malého kina, kam divák může zajít na film, který již v multikinech nedávají“.⁵⁴ V současnosti je ale po digitalizaci schopno uvádět filmy jako premiéru a je také vybaveno na promítání 3D produkcí. Lucerna se nachází v městské části Brno – Žabovřesky a nikde v okolí nelze dobře parkovat, takže to z Lucerny dělá kino pro lokální spádovou oblast. V blízkém okolí se nenachází přímá konkurence. Nejbližší je kino Art, které je umístěno 8 tramvajových zastávek od Lucerny, nicméně má odlišnou programovou skladbu, takže typický profil jeho diváka je také odlišný. Kino Lucerna volí pro nalákání diváků doprovodné akce a slevy, jeho cílovou skupinou jsou studenti a důchodci, kterým nulová parkovací kapacita nevadí. Právě jim přizpůsobuje svoje akce – filmy v pondělí a pátek za 50 Kč. Kino též uvádí tzv. Abonentní cykly, konkrétně pro studenty středních škol, kteří se na ně přijdou podívat v rámci školní výuky. Velice dobrou návštěvnost mají v kině Lucerna filmy pro ženského diváka, které tvoří 80% celkové návštěvnosti.⁵⁵ Průměrná návštěvnost jednoho představení je nicméně pouhých 25 lidí⁵⁶, průměrná cena vstupenky 85 Kč, běží zpravidla jedno představení denně. Kino se také v současné době zapojuje do akce pro studenty Poznej Brno, kdy spolupracuje s festivalem Degeneration next, což jen potvrzuje jeho zaměření na svou cílovou skupinu z řad studentů.

10Multikino Olympia

Olympia bylo první otevřené multikino v České Republice v roce 1999. Nachází se v městské části Brno – Modřice, U Dálnice 77, jako součást obchodního centra.⁵⁷ Dá se k němu pohodlně dojet autem a jezdí i kyvadlová doprava zdarma, směr OD Tesco – Olympia. Vlastníkem a provozovatelem je společnost Cinema City. Kino má deset sálů pro

⁵⁴ Kosmonautův deník [online] <<http://kosmonaut.blog.cz/0704/kino-lucerna-nejznamejsi-brnenske-kin>> [citováno 6.ledna 2012].

⁵⁵ Kosmonautův deník [online] <<http://kosmonaut.blog.cz/0704/kino-lucerna-nejznamejsi-brnenske-kin>> [citováno 6.ledna 2012].

⁵⁶ Kosmonautův deník [online] <<http://kosmonaut.blog.cz/0704/kino-lucerna-nejznamejsi-brnenske-kin>> [citováno 6.ledna 2012].

⁵⁷ Olympia Brno [online] <<http://www.olympia-centrum.cz/multikino--231.html>> [citováno 6.ledna 2012].

celkem 2248 diváků.⁵⁸ V současnosti multikino Olympia promítá 13 filmů, zpravidla ve dvou až pěti promítacích časech denně, filmy se promítají od pondělí až do neděle od 10:30 do 22:00. V současné době probíhají dvě akce – Ladies night, večer pro dámy a dále možnost stát se členem klubu Cinema City, kdy za nákup lístků do kina může divák dostat zdarma další vstupenky a občerstvení na baru. Pravidelná akce Levné pondělí nabízí vstupné levnější o 30 Kč. Olympia má 24 cenových skupin v závislosti na věku, zda je vstupné skupinové či individuální a na tom, zda se jedná o obyčejnou, nebo 3D projekci. Průměrná cena vstupenky je 134 Kč. Multikino je financováno ze své hlavní a vedlejší činnosti- z prodeje vstupenek na projekci, doprovodných akcí, tematických večerů a provozu baru s občerstvením.

11 Multikino Špalíček

Multikino se nachází v nákupním a zábavním centru Velký Špalíček v městské části Brno – střed a bylo otevřeno roku 2001. Jeho vlastníkem byla původně společnost Ster Century, která je roku 2002 odprodala společnosti Palace Cinemas, a ta byla později zase odkoupena sítí kin Cinema City. Kino promítá od pondělka do neděle, od 10:30 do 22:00. Má sedm sálů, v současné době promítá denně 13 filmů, zpravidla ve dvou až pěti promítacích časech. Průměrná návštěvnost představení je 60 až 80 diváků⁵⁹, což je zhruba třikrát více než průměrná návštěvnost brněnského malého kina. Průměrná cena vstupenky je 134 Kč, stejně jako v multikině Olympia probíhá akce Levné pondělky, kdy je vstupné o 30 Kč levnější. Stejně jako v Olympii je možnost stát se členem Klubu věrných diváků Cinema City. Pan Živan Novotný, manažer Špalíčku říká, že jednosálová kina pro Špalíček nejsou konkurence. Naopak je mu prý líto, když kvůli multiplexům malá kina zanikají. Česká scéna podle něj potřebuje pestrost⁶⁰. Multikino Špalíček má v podstatě mainstreamovou dramaturgii, nicméně se snaží vyjít vstříc i náročnějším divákům. V roce 2010 se například účastnil mezinárodního filmového festivalu Cinema mundi Brno, který umožňuje shlédnout nejlepší celovečerní filmy uplynulého roku. Také probíhá každoročně Noc reklamožroutů, což je několikahodinová projekce reklamních spotů. Kino je financováno ze své hlavní a vedlejší činnosti, prodeje vstupenek a občerstvení.

⁵⁸ Olympia Brno [online] < <http://www.olympia-centrum.cz/multikino--231.html> > [citováno 6.ledna 2012].

⁵⁹ Procházková Martina, Živan Novotný: Bez popcornu budou lístky do kina ještě dražší, *Idnes* [online] < http://brno.idnes.cz/zivan-novotny-bez-popcornu-budou-listky-do-kina-jeste-drazsi-pt8-/brno-zpravy.aspx?c=A081117_211918_brno_taj > [citováno 6.ledna 2012].

⁶⁰ Procházková Martina, Živan Novotný: Bez popcornu budou lístky do kina ještě dražší, *Idnes* [online] < http://brno.idnes.cz/zivan-novotny-bez-popcornu-budou-listky-do-kina-jeste-drazsi-pt8-/brno-zpravy.aspx?c=A081117_211918_brno_taj > [citováno 6.ledna 2012].

12 Specifické kinosály

V Brně se nacházejí také kinosály, které nejsou primárně kiny, ale hudebními kluby, kavárnami nebo diskotékami. Promítání filmů se odehrává buďto rámcově jako doplněk k nějaké akci (Fléda) nebo časově ohraničeno (Letní kino na Dobráku).

12.1 Fléda

Kino se nachází v hudebním klubu Fléda. Vzniklo roku 1911 jako obdoba vídeňského kabaretu Wiener Fledermause. Fléda byla první institucí, kde se v Brně hrál jazz. V 70. a 80. letech objekt prošel přestavbou na televizní studio Netopýr. Od roku 2000, kdy skončila mezi původními majiteli a Českou televizí nájemní smlouva, se objekt dále přestavoval. Další přestavba vedla ve filmový a později hudební klub. V září 2004 Flédu převzal produkční team Level B production.⁶¹

⁶¹ Turistický portál [online] <http://www.czecot.cz/kultura/70_fleda-brno> [citováno 4. ledna 2012].

Obrázek 5: klub Fléda, zdroj: Petra Řeháková

Klub se nachází na adrese Štefánikova 24. Zevnějškem se jako umělecká instituce příliš neprezentuje, budova je neudržovaná a její součástí je rychle občerstvení a zastavárna. Vzhledem k originálnímu konceptu – v kině Fléda se diváci dívají na filmy z pohovek, občerstvení si mohou koupit na baru a je možnost si také vykouřit vodní dýmku při představení – je to škoda. V okolí klubu Fléda se nachází kino Art, které i přesto, že promítá také nekonvenční umělecký film, není vzhledem ke své podobě jako kulturní instituce jeho přímá konkurence. Fléda má výhodu v tom, že je primárně hudební klub a jakékoli její akce, kromě promítání filmů například také divadelní, jsou pouze doprovodným programem. Zisk plyne z prodeje vstupenek a hlavně z provozu baru. Stojí v městské periferii takže je spádovou oblastí pro svou čtvrť a svým prostředím a zevnějškem láká převážně mladé lidi, kteří jsou její cílovou skupinou. Jak uvádí ve své skupině na Facebooku, “ před každým hlavním filmem kino Fléda promítá krátko a středometrážní filmy jejichž prostřednictvím chce seznámit s prací mladých nezávislých filmařů a to jak amatérů, tak studentů filmových škol a také profesionálů“.⁶² Dramaturgie se orientuje na nezávislé, umělecké filmy a dokumenty, Fléda také pořádá filmové festivaly. Z archivu z let 2008 až 2011 jsou ke jmenování zajímavá díla, například pravidelný filmový festival Buddhové na Flédě, tři premiérové dokumenty a dva premiové filmy natočené v Tibetu, Nepálu, Bhútánu a

⁶² Facebook [online] <<http://www.facebook.com/group.php?gid=74211520608>> [citováno 3.ledna 2012].

evropských zemích. Cena vstupenky se pohybuje od 50ti Kč za film po 300 Kč za celý festival.

12.2 Kinokavárna Jasmín

Prostor kinosálu se nacházel v Dance Clubu Hady, na adrese Kotlanova 7. Promítalo se každý pátek a sobotu, vstupné bylo 80 Kč. Na programu byly jak klasické Hollywoodské filmy, tak umělecké snímky. Jasmín nebylo primárně kino a své zisky generovalo z provozu diskotéky a baru. Jako kinosál mělo výhodu ve svém umístění, nachází se na okraji Brna, takže byl lokální spádovou oblastí pro mládež z okolí. Kinokavárna Jasmín nedávno dočasně ukončila svůj provoz.

12.3 Letní kino na Dobráku

Letní kino je další z institucí financovaných Turistickým informačním centrem města Brna. Jeho omezené působení je na adrese Dobrovského 29, areál koupaliště, začíná 24. června a končí 31. srpna. Představení začíná v červnu a červenci ve 21:30, v srpnu už ve 21:00. Vstupné činí 80 Kč a hraje se za každého počasí. Plátno je tři a půl metru vysoké a osm metrů široké, kapacita je 200 diváků. Na vybrané tituly je sleva pro držitele průkazky filmového klubu.⁶³ Programová skladba je spíše umělecká. Zahajovací představení je zdarma a následuje doprovodný program, koncert nebo vystoupení. Specifikem promítání letního kina na Dobráku je jeho kooperace s koupalištěm, které v létě poskytuje možnost večerního plavání a diváky láká na možnost jít si před filmem zaplavat.⁶⁴

⁶³ Letní kino na Dobráku [online] <<http://www.nadobraku.cz/index.php?id=informace>> [citováno 4.ledna 2012].

⁶⁴ Letní kino na Dobráku láká třetí sezónu na filmy i diváky v plavkách, *Idnes* [online] <http://brno.idnes.cz/letni-kino-na-dobraku-laka-treti-sezonu-na-filmy-i-divaky-v-plavkach-1ft-/brno-zpravy.aspx?c=A110623_1608237_brno-zpravy_dmk> [citováno 4.ledna 2012].

Praktická část

13Kino Art

13.1 Historie

Kino Art bylo založeno 1914 jako Jugendkino německým řemeslnickým spolkem Mährischer Gewerbeverein na Cihlářské ulici. Hrál se v německém jazyce pro německé studenty a českým školám se vstupenky nedávaly, což vzbuzovalo v českém obyvatelstvu vůči kinu značný odpor. Obnovení licence na promítání bylo tedy v roce 1930 spojeno s požadavkem na dvojjazyčnost titulků, nápisů, vstupenek apod. se státním jazykem na prvním místě. V roce 1936 se kino přejmenovalo na Studio a od roku 1948 přidalo ke svým obvyklým večerním projekcím odpolední představení pro děti s názvem Kino Mladých. V téže roce se přejmenovalo na Kino Náročného Diváka a současný název Art je používán od roku 1968.⁶⁵ V roce 1973 se v kinosále propadla podlaha, kino bylo na 18 let uzavřeno a rekonstruováno. Nová etapa promítání byla zahájena 1. srpna 1991. „Společná aktivita tehdejšího vedoucího kina Art Václava Březiny, zástupce provozovatele gastronomických zařízení v kině Art Tomáše Javory a studenta z řad stálých návštěvníků kina Art Tomáše Pospíšila s podporou tehdy Brněnského kulturního centra vyústila ve vznik filmového klubu Studio v roce 2003. Studio vzniklo jako neziskové občanské sdružení s cílem podporovat audiovizí, filmovou kulturu v Brně a kino Art.“⁶⁶ V roce 2004 začalo Studio 19 vydávat pravidelný bulletin kina Art, který vycházel až do roku 2009 a zároveň vytvořilo webové stránky pro kino Art, které fungují dodnes. Bulletin byl oceněn v rámci Benátského festivalu v roce 2008 za nejlepší propagaci artového kina. „V roce 2009 Studio také zahájilo organizaci výstavní galerie ve foyer kina Art a od té doby ve spolupráci s Fotografickou školou Brno uspořádalo již téměř 40 výstav zejména českých fotografů a dalo vzniknout Galerii Artistů.“⁶⁷ Na podzim 2007 dokončilo Studio s podporou Státního fondu pro podporu kinematografie MK ČR rekonstrukci malého sálu kina Art a v té samé době také začalo Studio ve spolupráci s časopisem Cinepur organizovat mezinárodní filmový festival Cinepur Choice, který jak je uvedeno na webu kina Art „mapoval na vybraných a v ČR dosud neuvedených snímcích z celého světa mapoval progresivní trendy kinematografie.“⁶⁸ Festivalu proběhly dva ročníky. V roce 2007 se občanské sdružení přejmenovalo na Studio 19 a rozšířilo své aktivity na

⁶⁵ Kino Art Brno [online] <<http://www.kinoartbrno.cz/kinoart/historie>> [citováno 4.ledna 2012].

⁶⁶ Kino Art Brno [online] <<http://www.kinoartbrno.cz/kinoart/historie>> [citováno 4.ledna 2012].

⁶⁷ Kino Art Brno [online] <<http://www.kinoartbrno.cz/kinoart/historie>> [citováno 4.ledna 2012].

⁶⁸ Kino Art Brno [online] <<http://www.kinoartbrno.cz/kinoart/historie>> [citováno 4.ledna 2012].

podporu odkazu meziválečné architektury v Brně. „Prvním výstupem těchto aktivit v říjnu 2008 byla repase interiéru foyer brněnské památky – Husova sboru z r. 1929 v Botanické ulici, druhým v dubnu 2009 repase interieru další ze zanedbaných brněnských staveb – bývalé kavárny „U Sedláčka“ z r. 1936 v prvním patře cukrárny Zeman v Josefské ulici. Třetím projektem je probíhající rekonstrukce památkově chráněné budovy kavárny Era z r. 1929 v Černých Polích s využitím dotace z Evropského fondu pro regionální rozvoj prostřednictvím Regionálního operačního programu Jihovýchod.“⁶⁹ Studio 19 bylo v květnu 2009 nuceno opustit kino Art, protože jeho hlavnímu sponzoru Dot Café, který provozoval kavárnu a bar v prostorách kina, nebyla prodloužena nájemní smlouva. Město po Dot Café požadovalo dvojnásobek jeho obvyklého nájmu a po nesplnění podmínek vypsalo na nového nájemce výběrové řízení. V souvislosti s odchodem Studia 19 z Artu bylo napsáno samotnou Skupinou 19 několik článků, které tuto událost komentují. Považuji za vhodné zmínit oficiální stanovisko Skupiny 19, neboť vytvořila z kina Art instituci oceněnou nejen na mezinárodním filmovém festivalu, ale také dramaturgicky specifickou a hlavně kinu dodávala punc výjimečnosti a jisté záruky umělecké kvality. Lidé, kteří za Studiem 19 stojí, také v Brně provozují několik kaváren pod jménem Dot Café a z jejich zisku financují výstavy a filmová promítání.⁷⁰ Je velmi diskutabilní, zda TIC a potažmo město Brno poškodilo své vlastní kulturní zázemí v podobě kina Art kvůli vyšší finanční nabídce na měsíční pronájem prostor kavárny. Z pozice Studia 19 se zdá, že ano, neboť Studio 19 spravovalo kino od roku 2003 a tvořilo jeho propagační materiály, vytvářelo dramaturgii, zasadilo se významným způsobem o rekonstrukci malého sálu s přispěním půlmilionové dotace ze Státního fondu pro rozvoj a podporu kinematografie a přestavbu kavárny, foyer a vstupu do kina. Kauza začala již v roce 2008, kdy bylo Studio 19 vyšetřováno, zda se nedopustilo trestného činu, když dovolilo vznik malého sálu, který byl uzavřen Turistickým informačním centrem kvůli nezkolaudovanému prostoru, avšak v tomto ohledu je nutné podotknout, že v něm probíhaly akce právě pro TIC, za které se platilo nájemné. V lednu 2009 Turistické informační centrum, jak uvádí brněnský deník A2, „vypovědělo Studiu smluvní příspěvek 2.500 Kč měsíčně na tisk bulletinu a nechalo Studiu 19 vyklidit kancelář za nesplacených 200 Kč DPH.“⁷¹ 1. dubna 2009 se z rozhodnutí Turistického informačního centra uzavřel bar Promítačka kvůli nezkolaudovanému prostoru, ačkoli jedenáct let předtím za něj Dot Café platilo pravidelný

⁶⁹ Kino Art Brno [online] <<http://www.kinoartbrno.cz/kinoart/historie>> [citováno 4.ledna 2012].

⁷⁰ Kino Art Brno [online] <http://www.kinoartbrno.cz/data/a2-18-2009_38.pdf> [citováno 4.ledna 2012].

⁷¹ Studio 19 v brněnském kině Art končí, *Informace z Brna* [online] <<http://www.informacezbrna.cz/clanky/spolecnost/studio-19-v-brnenskem-kine-art-konci-5427.html>> [citováno 6.ledna 2012].

nájem. Od 1. května 2009 pak Turistické informační centrum ukončuje i nájemní smlouvu na kavárnu.⁷² Jak poznamenává Studio 19, „TIC si svým rozhodnutím pohrálo s důvěrou rozsáhlé skupiny lidí z různých sociálních sfér, která se na základě dlouholetých kulturních aktivit vytvořila kolem kina Art. Tito lidé aktuální situaci vnímají jako nepochopitelnou a kontraproduktivní změnu. Namísto podpory a rozvoje kulturních aktivit tak Brněnské kulturní centrum svým krokem zvýší výtoč piva a prodej alkoholu v kině Art (pokud si má nový nájemce na sebe alespoň vydělat)“.⁷³ Současným nájemcem je společnost Art Progres, která v době konkurzu na pronajímané prostory neměla žádné zkušenosti s pořádáním kulturních akcí a i když se na počátku mluvilo o tom, že by měla pokračovat tam, kde Studio 19 skončilo, žádnou jinou aktivitu, než provoz baru, nevyvíjí. Bývalý předseda Studia 19 pan Otto Bohuš říká, že Společnost Art Progres se dokonce snažila přetáhnout Studiu 19 klíčové osoby, protože si s kulturním plánem nevěděla rady.⁷⁴ V souvislosti s vyjádřením současného předsedy Studia 19, pana Tomáše Javory vyšlo najevo, že malé nájemné pravděpodobně nebylo hlavním důvodem vystěhování Studia. Brněnskému TIC vadilo, že jej Studio zastiňuje a zdá se, že je samo provozovatelem kina Art. Práce TIC nebyla v pozadí Studia 19 viditelná, a proto potřebovalo někoho, koho by mohlo zcela řídit, což jak se zdá, je společnost Art Progres.⁷⁵ Po nuceném odchodu Studia 19, které bylo finančně spojeno s provozem Dot Café kino dost utrpělo a v provozu nebyly ani jeho webové stránky. Vše se začalo hýbat k lepšímu až v roce 2010.

⁷² Kino Art Brno [online] <http://www.kinoartbrno.cz/data/a2-18-2009_38.pdf> [citováno 6.ledna 2012].

⁷³ Studio 19 v brněnském kině Art končí, *Informace z Brna* [online] <<http://www.informacezbrna.cz/clanky/spolecnost/studio-19-v-brnenskem-kine-art-konci-5427.html>> [citováno 6.ledna 2012].

⁷⁴ Kino Art Brno [online] <http://www.kinoartbrno.cz/data/a2-18-2009_38.pdf> [citováno 6.ledna 2012].

⁷⁵ Kino Art Brno [online] <http://www.kinoartbrno.cz/data/a2-18-2009_38.pdf> [citováno 6.ledna 2012].

13.2 Současnost

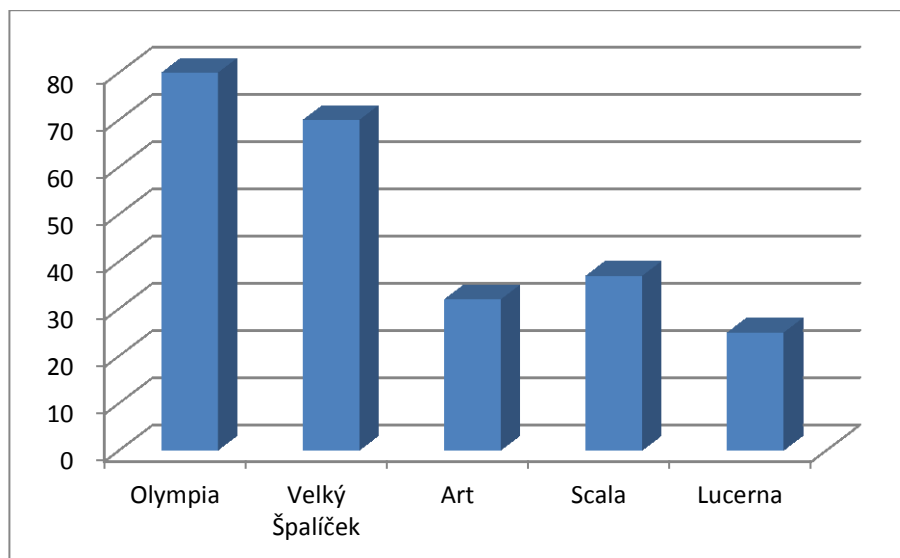
Obrázek 6: Současná podoba kina Art, zdroj: Petra Řeháková

Kino Art se nachází na adrese Cihlářská 19, Brno 602 00. Jeho poloha je mimo centrum i mimo hlavní ulici, není lehké ho najít. Opět je problém s parkovacími místy a i když bylo nedávno digitalizováno, jeho vizuální podoba si žádá renovaci. Zvenku je zchátralé a posprejované, což je velká škoda, protože kino má dlouholetou tradici v promítání uměleckého filmu a má co nabídnout, neatraktivní zevnějšek spolu se špatnou dostupností kazí dojem kvalitní kulturní instituce, kterou kino Art bezesporu je. „V kině se nachází dva promítací sály: velký sál: kapacita 150 osob, promítačka MEO 5, DVD projektor, plátno 8 m x 3, 5 m; malý sál: kapacita 34 osob, DVD projektor, plátno 5 m x 2, 5 m. V obou běží projekce zpravidla jednou denně, cena za vstupenku je 90 Kč.“⁷⁶

⁷⁶Oherová Hana, Současný filmový divák: výzkum návštěvníků brněnského kina Art: diplomová práce, Brno: Masarykova univerzita, fakulta filozofická, 2011, 76 l.

Digitalizace, která nedávno proběhla zatím nemá na provoz kina vliv, protože první digitální promítání proběhne 16.1.2012. Kino si od tohoto kroku slibuje větší flexibilitu v možnosti pronajímat si filmy a také možnost promítat je v premiéře.⁷⁷

Srovnání ceny vstupenek na obr.2.

Obrázek 7: Porovnání průměrné ceny vstupenky, zdroj: Zdroj: E-mailová korespondence s vedoucím městských kin a kina Art Danielem Zásmětou ze dne 3. a 5. ledna 2012, Oherová Hana, *Současný filmový divák: výzkum návštěvníků brněnského kina Art: diplomová práce*, Brno: Masarykova univerzita, fakulta filozofická, 2011, 76 l., Vlčková Lenka, *Marketingová strategie a marketingový mix pro kino Scala: diplomová práce*, Brno: Masarykova univerzita, fakulta filozofická, 2011, 78 l., *Kosmonautův deník* [online] <<http://kosmonaut.blog.cz/0704/kino-lucerna-nejznamejsi-brnenske-kin>>

Kino Art v současnosti rozšiřuje svou nabídku pro studenty a seniory, pravidelné projekce pro seniory každé úterý od 14-ti hodin, vstupné bude 50 Kč. Pro děti bude nabídnut program každou sobotu od deseti. Tímto Art výrazně konkuruje zvýhodněnou nabídkou kinu Lucerna. Kino Art také nabízí pronájem malého a velkého sálu a možnost uspořádat školní představení. Vedoucím je od roku 2004 Daniel Zásměta –vedoucí městských kin. Kino Art spolupracuje s Filmovým klubem Brno, jež je součástí Asociace českých filmových klubů.⁷⁸ Diváci, kteří vlastní průkazku Filmového klubu, mají snížené vstupné na každé představení o 10 Kč.

⁷⁷ E-mailová korespondence s vedoucím městských kin a kina Art Danielem Zásmětou ze dne 3. a 5. ledna 2012.

⁷⁸ „AČFK je organizace sdružující přes 120 filmových klubů a má v ČR 20 000 členů. Pomáhá filmovým klubům v jejich činnosti, nakupuje a do české distribuce uvádí kolem deseti filmů ročně. Vlastní filmový archiv s více než sto filmovými tituly. Uděluje výroční ceny AČFK, je garantem projektu Film a škola, je pořadatelem Letní filmové školy Uherské Hradiště a filmové přehlídky Projekt 100.“ Zdroj: Asociace českých filmových klubů [online] <<http://www.acfk.cz/co-je-acfk.htm>> [citováno 4. dubna 2011].

13.3 Dramaturgie

Dramaturgem je v současné době Rostislav Bezděk.⁷⁹ Art má specifickou, nekomerční dramaturgii, která v Brně nemá přímou konkurenci. I když také Artu mohou konkurovat multikina tím, že do svého repertoáru občas zařadí umělecké snímky, kino stále láká svou výjimečností a svým renomé, které je spojeno s jistou výší umělecké kvality. Co se týče výběru filmů, Art vychází z nabídky jednotlivých distribučních firem, v případě repríz se vrací k titulům, které měly dobrý návštěvnický ohlas, případně kino připravuje konkrétní bloky titulů podle zamýšlené dramaturgie, např. režisérské tituly⁸⁰. Kino také často spolupracuje s dalšími subjekty – kulturními centry, velvyslanectvími, např. při přípravě přehlídek národních kinematografií⁸¹. Pro ilustraci programové skladby uvádím patnáct nejúspěšnějších snímků roku 2011, počet návštěvníků a tržby jednotlivých představení. Nejúspěšnějším filmem roku 2011 byl v Artu Občanský průkaz se 612-ti návštěvníky a celkovou tržbou 59 768 Kč. Patnáctý film Sin Nombre měl tržby 15 968 Kč, nicméně pak už množství utržených peněz za jednotlivé snímky klesá strmě dolů.

Film	počet návštěvníků	tržby v CZK
Občanský průkaz	612	59768
Poznáš muže svých snů	459	45041
Králova řeč	382	35993
Lidice	344	33016
Biutiful	316	30829
Norské dřevo	315	30745
Když kámen promluví	314	30641
Banksy- Exit Through the Giftshop	267	26123
Jmenuji se Oliver Tate	250	24470
Generace singles	243	23757
Iluzionista	237	23283
Strom života	222	21548
Útěk ze Sibiře	198	19132
Sin Nombre	223	15968
3	140	13475

Obrázek 8: Patnáct nejúspěšnějších filmů v kině Art za rok 2011, zdroj: E-mailová korespondence s vedoucím městských kin a kina Art Danielem Zásmětou ze dne 3. a 5. ledna 2012

Filmy kino objednává telefonicky, dohodne s distributorem, za jakých podmínek bude film k dispozici a v jakém termínu. Po projekci nahlásí počet diváků a čeká na fakturu.

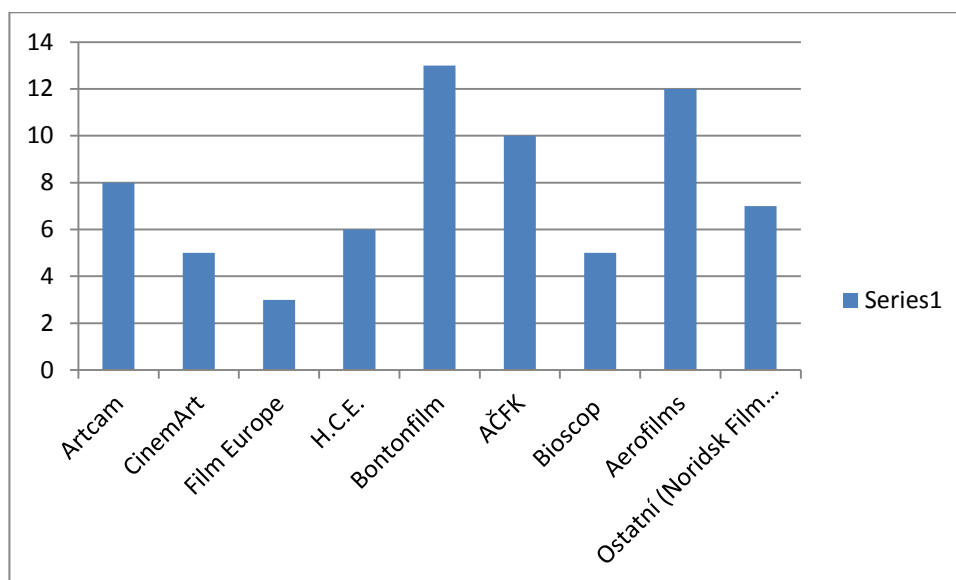
Smlouvu s distributorem má Art uzavřen na procentní bázi, tzn. že jim odevzdává 50 % tržeb z

⁷⁹ Oherová Hana, Současný filmový divák: výzkum návštěvníků brněnského kina Art: diplomová práce, Brno: Masarykova univerzita, fakulta filozofická, 2011, 76 l.

⁸⁰ E-mailová korespondence s vedoucím městských kin a kina Art Danielem Zásmětou ze dne 3. a 5. ledna 2012.

⁸¹ E-mailová korespondence s vedoucím městských kin a kina Art Danielem Zásmětou ze dne 3. a 5. ledna 2012.

představení.⁸² V grafu na obrázku 9 uvádím podíl distribučních společností na sedmdesáti nejúspěšnějších filmech v kině Art za rok 2011. Jak je vidět, největší podíl má společnost Bontonfilm, která distribuovala třináct filmů, dále společnost Aerofilms se dvanácti filmy, AČFK s deseti filmy a následně se podíly na distribuci rozpadají do drobných čísel. Sloupec ostatní je tvořen příležitostnými distributory, každý z nich distribuoval maximálně dva filmy za rok 2011 (distribuční společnosti Noridsk Film Biografdistribution, Verbascum Imago, NFA, Falcon a jeden film je studentský). Na grafu je patrné, že ze dvou největších distribučních společností na českém trhu – Bontonfilm a Falcon- je to společnost Bontonfilm, která distribuuje i kvalitní filmy zajímavé pro artové kino. Společnost Falcon naopak zprostředkovala do kina Art dodání pouze jednoho filmu. Dále si také kino Art často pronajímá filmy od společnosti Aerofilms a AČFK, zbytek společností tvoří velmi podobné poměrné části.

Obrázek 9: Podíly distribučních společností na distribuci do kina Art, zdroj: E-mailová korespondence s vedoucím městských kin a kina Art Danielem Zásmětou ze dne 3. a 5. ledna 2012, Česko- Slovenská filmová datbáze <www.csfd.cz>

Kino art též poskytuje každoročně zázemí filmovým festivalům. Vzhledem k jejich významu pro umělecký film a pravidelně vysoké návštěvnosti je uvádím v následujícím výčtu a nejvýznamější z nich dále specifikuji. V roce 2011 to byly: Festival francouzského filmu, Festival Španělského filmu, Festival Filmů o zimních sportech, Festival fakulty informatiky MU Brno, Mezipatra, Severský filmový podzim, Visions of Light, Malý filmový festival krátkých filmů. Ekobiograf, Jeden svět, Festival německy mluvených filmů, Febiofest.

⁸² E-mailová korespondence s vedoucím městských kin a kina Art Danielem Zásmětou ze dne 3. a 5. ledna 2012.

Febiofest – Jak uvádějí webové stránky Febiofestu, „Febiofest byl založen v roce 1993 nezávislou filmovou a televizní společností FEBIO. V těžkém období přechodu od komunismu k demokracii a tržní ekonomice poskytlo FEBIO příležitost natáčet téměř všem významným českým filmařům, a to včetně Věry Chytilové, Juraje Jakubiska, Jiřího Menzela, Jan Jireše, Jan Hřebejka a dalších.⁸³ Program FEBIOFESTU zahrnuje filmy všech délek, žánrů a formátů a přináší domácímu publiku to nejlepší z posledního roku včetně distribučních premiér, retrospektiv a profilů. Objevuje také nová teritoria a neznámé filmaře, přináší sekci věnovanou gay a lesbickým filmům, dětským snímkům (FEBIOFEST JUNIOR) a také experimentálnímu filmu.“⁸⁴ Febiofest začíná v Praze a následně vybrané snímky promítá v dalších českých městech a překračuje hranice až do Slovenské republiky.

Mezipatra – Mezipatra jsou festival s gay, lesbickými, bisexuálními, trans a queer⁸⁵ tématy. Netýká se pouze filmů, zahrnuje i workshopy, výstavy a zázemí mu každoročně poskytuje 10 českých měst. Jak uvádí jeho web, „smyslem festivalu je představit co nejširšímu a z hlediska sexuální orientace smíšenému publiku kvalitní díla světové kinematografie. Festival upozorňuje na neoddělitelnost intimního a společenského, jednotlivce a společnosti a nabízí vyvážené zobrazení postav, které jsou v mainstreamové kultuře a médiích obvykle plné stereotypů a klišé.“⁸⁶

Jeden Svět je mezinárodní festival dokumentárních filmů o lidských právech, který byl konán pod záštitou Václava Havla a pořádán společností Člověk v tísni. V současnosti je největším lidskoprávním filmovým festivalem na světě.“ Filmy Jednoho světa přinášejí komplexní informace týkající se celého spektra lidskoprávních, zahraničněpolitických a společenských témat. Festival dokazuje, jak efektivním nástrojem může být dokumentární film. Cílem aktivit Jednoho světa je povzbuzovat ve svých divácích a divačkách pocit spoluzodpovědnosti za chod společnosti a podporovat v nich občanský aktivismus.“⁸⁷

13.4 Diváci

Průměrná návštěvnost na jedno představení za rok 2011 činí v malém sále 14 diváků, ve velkém sále 30 diváků. „Do Artu podle pana Zásměty nechodí lidé, kteří chtějí pouze zabít

⁸³ Febiofest [online] <<http://www.febiofest.cz/cs/o-nas>> [citováno 15.prosince 2011].

⁸⁴ Febiofest [online] <<http://www.febiofest.cz/cs/o-nas>> [citováno 15.prosince 2011].

⁸⁵ Queer osvobozuje od tradičního vnímání sexuálních a genderových identit založených na neměnných kategoriích muž / žena, heterosexuální / homosexuální. Zdroj: Mezipatra [online] <<http://www.mezipatra.cz/2011/o-festivalu/mezipatra-strucne.html>> [citováno 15.prosince 2011].

⁸⁶ Mezipatra [online] <<http://www.mezipatra.cz/2011/o-festivalu/mezipatra-strucne.html>> [citováno 15.prosince 2011].

⁸⁷ Festival Jeden Svět [online] <<http://www.jedensvet.cz/2012/o-festivalu>> [citováno 15.prosince 2011].

čas, ale ti, co mají zájem něco poznat. Pan Zásměta by dále rád nalákal vysokoškolské studenty, kteří se dostali do Brna, nastupují do prvního ročníku a nebyli třeba zvyklí do kina chodit. Také by rád, aby kino Art navštěvovala generace padesátníků, která by jeho prostřednictvím mohla zavzpomínat na snímky ze svých mladých let.⁸⁸ V rámci mého výzkumu ve formě dotazníku pro vzorek padesáti lidí pouze jeden odpověděl, že chodí do kina Art více než jednou ročně, ostatní nechodí vůbec. Výzkum proběhl pro věkovou skupinu od 21 do 30ti let, většinu tvořili studenti nebo lidé s vysokoškolským vzděláním. Je to věková skupina, kterou by kino rádo oslovilo svou programovou skladbou, ale jak je vidět, zatím se to stále zcela nedaří. Dotazník jsem rozeslala elektronickou formou pomocí sociální sítě Facebook.

13.5 Propagace

Propagaci kino Art zajišťuje několika způsoby. V současnosti jsou pravidelně vylepovány čtrnáctidenní programové černobílé plakáty formátu A1 na výlepové plochy Turistického informačního centra města Brna, v případě mimořádných filmových festivalů jsou ve výlepu barevné plakáty. Dále reklamní panel na průčelí kina, který je pravidelně obměňován a reklamní vývěsky u vchodu do kina (5 ks), bulletin ARTSCALA.CZ v roce 2012 ARTBAKALA.CZ v nákladu 2000 ks. Elektronicky je propagace také zajišťována webem městských kin www.artascula.cz a www.artabakala.cz a pomocí skupiny na sociální síti Facebook, která čítá 560 členů. Mailing list TIC má přibližně 2000 adresátů. Artu je věnována pravidelně čtvrtěční rubrika v brněnském Deníku a TIC rozesílá pravidelně informace o programu médiím do kulturního servisu, což zahrnuje kulturní rubriky, rádia a deníky⁸⁹.

13.6 Financování

Tržby v roce 2011 činily 1 893 863 Kč. Přesto je kino z dlouhodobého hlediska ztrátové.⁹⁰ „Kino art je zaštiťováno příspěvkovou organizací Turistické informační centrum. Sídlem TIC je Radnická 2-10, PSČ 658 78, okres Brno-město, IČ je 00101460. Hlavní účelem příspěvkové organizace Brněnské kulturní centrum je poskytování služeb veřejnosti v oblasti kultury a cestovního ruchu, pořádání a organizování kulturních, výchovných,

⁸⁸ Oherová Hana, Současný filmový divák: výzkum návštěvníků brněnského kina Art: diplomová práce, Brno: Masarykova univerzita, fakulta filozofická, 2011, 76 l..

⁸⁹ E-mailová korespondence s vedoucím městských kin a kina Art Danielem Zásmětou ze dne 3. a 5. ledna 2012.

⁹⁰ E-mailová korespondence s vedoucím městských kin a kina Art Danielem Zásmětou ze dne 3. a 5. ledna 2012.

společenských a vzdělávacích akcí a péče o rozvoj cestovního ruchu v městě Brně a o rozvoj tuzemských a zahraničních styků s cestovním ruchem souvisejících.

Předmětem činnosti je:

- pořádání a organizování kulturních, výchovných, společenských a vzdělávacích akcí pro nejširší brněnskou i mimobrněnskou veřejnost s důrazem na akce pro děti a mládež, zdravotně postižené občany a národnostní menšiny.
- Pořádání a organizování místních, regionálních a mezinárodních přehlídek, soutěží a festivalů v oblasti zájmových i profesionálních aktivit nejrůznějších uměleckých oborů.
- Pořádání audiovizuálních představení.
- Provozování kin včetně pořádání filmových přehlídek a festivalů.
- Provozování brněnského podzemí určeného pro turistické a společensko kulturní využití a průvodcovská činnost v těchto prostorách, včetně kvalifikační přípravy a doškolování průvodců pro brněnské podzemí. Poskytování zprostředkovatelských služeb v oblasti kultury za účelem zajišťování kulturních představení v tuzemsku i v zahraničí, s cílem prezentace české umělecké tvorby v zahraničí a zahraniční tvorby v tuzemsku, s důrazem na kulturní výměny mezi partnerskými městy.
- Organizace a pořádání výstav v tuzemsku i v zahraničí.
- Reklamní činnost a marketing včetně zajišťování reklamních audionosičů a videonosičů pro akce a činnosti zajišťované vlastní organizací, pro akce a činnosti zajišťované ostatními příspěvkovými organizacemi zřízenými statutárním městem Brnem v oblasti kultury a pro akce pořádané či dotované zřizovatelem nebo pořádané po záštitou zřizovatele.
- Vydavatelská a nakladatelská činnost k naplnění účelu a předmětu činnosti příspěvkové organizace, případně i za účelem naplnění hlavního předmětu činnosti ostatních příspěvkových organizací zřízených statutárním městem Brnem v oblasti kultury, a pro zřizovatele vydávání publikací a periodik a jejich prodej.
- Předprodej vstupenek pro akce zajišťované příspěvkovou organizací, případně i ostatními příspěvkovými organizacemi zřízenými statutárním městem Brnem v oblasti kultury a akce pořádané zřizovatelem.

- Zajišťuje turistickou dopravu ve městě Brně.⁹¹

Dále je kino Art financováno svou hlavní a vedlejší činností, což je prodej vstupenek, gastroprovoz kavárny a baru v prostorách kina a pronájem prostor.⁹² Je členem Europa Cinemas od roku 1995 a pobírá příspěvky z Evropských fondů.⁹² Kino Art také čerpalo podporu od Státního fondu ČR pro podporu a rozvoj české kinematografie, vlastního investičního fondu TIC a města Brna na rekonstrukci malého sálu kina⁹³.

⁹¹ Turistické informační centrum města Brna [online] < http://www.kultura-brno.cz/sites/default/files/poskytovani_informaci/zrizovaci_listina_TIC_mesta_Brna_01-08-2011.pdf > [citováno 25.prosince 2011].

⁹² Oherová Hana, Současný filmový divák: výzkum návštěvníků brněnského kina Art: diplomová práce, Brno: Masarykova univerzita, fakulta filozofická, 2011, 76 l.

⁹³ E-mailová korespondence s vedoucím městských kin a kina Art Danielem Zásmětou ze dne 3. a 5. ledna 2012.

14 Závěr

V teoretické části se zabývám vznikem fenoménu artového kina, který se udál v USA po druhé světové válce, vývoj kinematografie u nás a snažím se nastínit tržní prostředí v rámci filmové distribuce v České republice. Dále jsem vysvětlila pojem artový film a jak souvisí s artovým kinem a filmovými festivaly. Zabývala jsem se brněnskými kiny, jejich geografickou lokací, historií, současností a jejich programovou skladbou. Snažila jsem se zhodnotit jejich konkurenceschopnost v dnešní době, kdy jsou tradiční kina velmi ohrožena převládajícím a stále se zvyšujícím vlivem multiplexů a spousta jich, nejen v Brně, zaniká. V praktické části své práce jsem se věnovala uměleckému kinu Art, které má jako jediné v Brně velmi specifickou a nekonvenční dramaturgii, jeho umístěním, historií, vývojem v současnosti a dopadem kauzy odchodu jeho „duše“ Studia 19, které tvořilo jeho uměleckou podstatu šest let a bylo odejito nepříjemným a nedůstojným způsobem. Dále jsem se zabývala jeho programovou skladbou, návštěvností, filmovými festivaly, kterým každoročně Art poskytuje zázemí, jeho propagaci a financováním. Přestože jeho tržby činí 1 893 863 Kč za rok 2011, je jeho hospodaření z dlouhodobého hlediska ztrátové. Kino Art se nachází v dobré dojezdové vzdálenosti od centra, ale není na hlavní ulici, takže si ho nelze všimnout jen tak jako kolemjdoucí. Je specifické jednak z hlediska své dramaturgie, která v Brně nemá obdobu, kino je zárukou dobré umělecké kvality promítaných snímků, která sama o sobě implikuje cílovou diváckou skupinu, která kino navštěvuje. Pravidelní diváci Artu jsou lidé, kteří nechodí do kina jen pro zábavu, ale chtějí něco poznat, vzdělávat se. Kino má problém s oslovením mladých vysokoškoláků, kteří by potenciálně mohli být jeho cílová skupina, nicméně nedaří se mu příliš obstojně se elektronicky propagovat. Obzvláště v tomto ohledu selhává v rámci sociální sítě Facebook, která by mohla být dobrým marketingovým nástrojem. V kombinaci s nepříliš esteticky udržovanou budovou kina se potenciálním novým divákům Art nemůže zdát příliš atraktivní. Kino svou vlastní činnost z části financuje z prodeje vstupenek a provozu občerstvení, nicméně z dlouhodobého hlediska je jeho provoz ztrátový. Pravidelně dostává dotace od příspěvkové organizace Turistické informační centrum města Brna, na jednorázovou rekonstrukci sálu získalo grant z Fondu pro podporu a rozvoj kinematografie a na digitalizaci dotaci z programu MEDIA.

15 Seznam pramenů

Bibliografie:

- Wilinsky, Barbara (2001) *Sure Seaters: The Emergence of Art House Cinema*. Minneapolis: nakladatelství University of Minnesota Press

Internetové zdroje:

- Ministerstvo kultury ČR, Zpráva o české kinematografii za rok 2010 <<http://www.mkcr.cz/assets/media-a-audiovize/kinematografie/Zprava-o-ceske-kinematografii-v-roce-2010.pdf>> [citováno 8.ledna 2012]
- Ministerstvo kultury ČR [online] <<http://www.mkcr.cz/assets/media-a-audiovize/kinematografie/Priloha-Koncepce-3-1-Historie---zakladni-vyvojove-tendence-ceske-kinematografie-v-letech-1945---2009-a-jejich-vyhodnoceni.pdf>> [citováno 8.ledna 2012]
- Ministerstvo kultury ČR [online] < <http://www.mkcr.cz/cz/media-a-audiovize/granty-a-dotace/vyhlaseni-vyberoveho-dotacniho-rizeni-v-oblasti-kinematografie-a-medii-pro-rok-2012-103293/>> [citováno 8.ledna 2012]
- Media [online] < <http://www.mediadeskcz.eu/cz/co-je-media/33>> [citováno 10.ledna 2012]
- Piroch Jan, V Praze vzniká impérium artových kin, *Pražský deník* [online] < http://prazsky.denik.cz/kultura_region/praze-vznika-imperium-artovych-kin20090910.html > [citováno 28.prosince 2011].
- Vochocová Lenka, Artové kino? Neziskový underground, *Econnect zpravodajství* [online] < <http://ecn.cz/?x=1954329> > [citováno 28. Prosince 2011]. Unie filmových distributorů [online] < <http://ufd.cz/unie-filmovych-distributoru> > [citováno 2. ledna 2012]
- Bontonfilm [online] < <http://www.bontonfilm.cz/historie-spolecnosti.html>> [citováno 2. ledna 2012]
- Falcon [online] < <https://www.falcon.cz/o-nas>> [citováno 2. ledna 2012]
- Oherová Hana, *Současný filmový divák: výzkum návštěvníků brněnského kina Art*: diplomová práce, Brno: Masarykova univerzita, fakulta filozofická, 2011, 76 l.
- Procházka Michal, Špunt z červeného plyše / Jak naše velké festivaly ucpaly artovou distribuci. *Cinepur* [online] citováno <<http://cinepur.cz/article.php?article=2074>> [1.ledna 2012]

- Wikipedia [online] <www.wikipedia.cz> [citováno 5.ledna 2012]
- Mezipatra [online] <<http://www.mezipatra.cz/2011/o-festivalu/mezipatra-strucne.html>> [citováno 15.prosince 2011]
- Festival Jeden Svět [online] <<http://www.jedensvet.cz/2012/o-festivalu>> [citováno 15.prosince 2011]
- Febiofest [online] <<http://www.febiofest.cz/cs/o-nas>> [citováno 15.prosince 2011]
- Turistické informační centrum města Brna [online] <http://www.kultura-brno.cz/sites/default/files/poskytovani_informaci/zrizovaci_listina_TIC_mesta_Brna_01-08-2011.pdf> [citováno 25.prosince 2011]
- Asociace českých filmových klubů [online] <<http://www.acfk.cz/co-je-acfk.htm>> [citováno 4. dubna 2011]
- Studio 19 v brněnském kině Art končí, *Informace z Brna* [online] <<http://www.informacezbrna.cz/clanky/spolecnost/studio-19-v-brnenskem-kine-art-konci-5427.html>> [citováno 6.ledna 2012]. Kino Art Brno [online] <http://www.kinoartbrno.cz/data/a2-18-2009_38.pdf> [citováno 6.ledna 2012]
- Kino Art Brno [online] <<http://www.kinoartbrno.cz/kinoart/historie>> [citováno 4.ledna 2012]
- Letní kino na Dobráku [online] <<http://www.nadobraku.cz/index.php?id=informace>> [citováno 4.ledna 2012]
- Letní kino na Dobráku láká třetí sezónu na filmy i diváky v plavkách, *Idnes* [online] <http://brno.idnes.cz/letni-kino-na-dobraku-laka-treti-sezonu-na-filmy-i-divaky-v-plavkach-1ft-/brno-zpravy.aspx?c=A110623_1608237_brno-zpravy_dmk> [citováno 4.ledna 2012]
- Facebook [online] <<http://www.facebook.com/group.php?gid=74211520608>> [citováno 3.ledna 2012]
- Turistický portál [online] <http://www.czecot.cz/kultura/70_fleda-brno> [citováno 4. ledna 2012]
- Procházková Martina, Živan Novotný: Bez popcornu budou lístky do kina ještě dražší, *Idnes* [online] <http://brno.idnes.cz/zivan-novotny-bez-popcornu-budou-listky-do-kina-jeste-drazsi-pt8-/brno-zpravy.aspx?c=A081117_211918_brno_taj> [citováno 6.ledna 2012]

- Cinema City [online]
<http://www.cinemacity.cz/index.php?action=10101&id_menu=157&kino=olympia> [citováno 8.ledna 2012]
- Olympia Brno [online]< <http://www.olympia-centrum.cz/multikino--231.html>> [citováno 6.ledna 2012]
- Kosmonautův deník [online]<<http://kosmonaut.blog.cz/0704/kino-lucerna-nejznamejsi-brnenske-kin>> [citováno 6.ledna 2012]
- Kino Lucerna Brno [online]
<http://www.kinolucerna.info/index.php?option=com_content&view=article&id=34&Itemid=59> [citováno 5.ledna 2012]
- Horáková Veronika, Masarykova univerzita: chceme kino Scala, *Brněnský deník* [online] <http://brnensky.denik.cz/zpravy_region/masarykova-univerzita-chceme-kino-scala20111207.html> [citováno 22.prosince 2011]
- Nechte nám biograf Scala, vysílají Brňané primátorovi. Do kina však moc nechodí, *Brnovinky* [online] <<http://www.brnovinky.cz/foto-zpravodajstvi-z-brna-a-okoli/nechte-nam-biograf-scala-vysilaji-brnane-primatorovi-do-kina-vsak-moc-nechodi>> [citováno 22.prosince 2011].
- Janeček Vít, Výraznější podpora kinematografie (stále v nedohlednu), *Cinepur* [online] <<http://cinepur.cz/article.php?article=845>> [citováno 8.ledna 2012]
- Česko-Slovenská filmová databáze [online] <www.csfd.cz> [citováno 10.ledna 2012]

Ostatní zdroje:

- E-mailová korespondence s vedoucím městských kin a kina Art Danielem Zásmětou ze dne 3. a 5. ledna 2012
- Žebříčky návštěvnosti poskytnuté panem Danielem Zásmětou

Citované filmy:

- Občanský průkaz (Ondřej Trojan, Česko / Slovensko, 2010)
- Poznáš muže svých snů (Woody Allen, USA / Španělsko, 2010)
- Králova řeč (Tom Hooper, Velká Británie, 2010)
- Lidice (Petr Nikolaev, Česko / Polsko, 2011)
- Biutiful (Alejandro González Iñárritu, Španělsko / Mexiko, 2010)

- Norské dřevo (Anh Hung Tran, Japonsko, 2010)
- Když kámen promluví (Viliam Politikovič, Česko, 2010)
- Banksy- Exit Through the Giftshop (Banksy, USA / Velká Británie, 2010)
- Jmenuji se Oliver Tate (Richard Ayoade, Velká Británie / USA, 2010)
- Generace singles (Jana Počtová, Česko, 2011)
- Iluzionista (Neil Burger, USA/Česko, 2006)
- Strom života (Terrence Malick, USA, 2011)
- Útěk ze Sibíře (Peter Weir, USA / Spojené arabské emiráty, 2010)
- Sin Nombre (Cary Fukunaga, Mexiko / USA, 2009)
- 3 (Tom Tykwer, Německo, 2010)